

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA OBCHODU A FINANČÍ



BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**SEPA a její vliv
na bezhotovostní platební instrumenty**

Vedoucí bakalářské práce :
Ing. Daniela Pfeiferová

Vypracovala :
Drahomíra Rosendorfová

© 2011 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci na téma „SEPA a její vliv na bezhotovostní platební instrumenty“ vypracovala samostatně za použití pramenů, které uvádím v příloženém seznamu literatury, svých poznatků a konzultací s vedoucí práce.

V Praze dne 21. března 2011

.....
Drahomíra Rosendorfová

Poděkování

Touto cestou bych chtěla poděkovat Ing. Daniele Pfeiferové, vedoucí mé bakalářské práce, za odborné vedení a cenné rady, které mi v průběhu zpracování bakalářské práce poskytla.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Drahomíra Rosendorfová

obor Provoz a ekonomika

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze
čl. 16 určuje tuto bakalářskou práci.

Název práce: **SEPA a její vliv na bezhotovostní platební
instrumenty**

Osnova bakalářské práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Literární rešerše zaměřená na charakteristiku a rozdělení bezhotovostních platebních instrumentů
4. Sepa a její vliv na bezhotovostní platební instrumenty
5. Závěr
6. Seznam použitých zdrojů
7. Přílohy

Rozsah hlavní textové části: 30 - 40 stran

Doporučené zdroje:

Hartlová, V., Soldánová, M., Svobodová, J. Bankovníctví pro SŠ a veřejnost. Fortuna. ISBN: 80-7168-900-9

Drdla, M., Rais, K. Evropská integrace a bankovníctví. Computer Press. ISBN: 80-7226-211-4

Tomášek, M. Bankovníctví jednotného vnitřního trhu Evropské unie. ISBN: 80-7201-052-2

Evropská centrální banka. Jednotná oblast pro platby v eurech (SEPA): Integrovaný trh služeb platebního styku pro klientské platby. Kern Birner GmbH. ISBN (online): 978-92-899-0100-0


Revenda, Z. a kol., Peněžní ekonomie a bankovníctví. 2.

vydání. Praha: Management Press, 1998. 621 s. ISBN 80-85943-49-2.

Ostatní literatura bude upřesněna v průběhu zpracování BP

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Daniela Pfeiferová**

Termín odevzdání bakalářské práce: březen 2011


.....
Vedoucí katedry




.....
Děkan

V Praze dne: 15. 6. 2010

SEPA a její vliv na bezhotovostní platební instrumenty

SEPA and its influence on clearing

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá bezhotovostním platebním stykem se zaměřením na zúčtování v rámci SEPA. Práce je rozdělena na dvě části.

První část je věnována charakteristice a rozdělení bezhotovostních platebních instrumentů v České republice. Součástí je i popis systému mezibankovního zúčtování CERTIS.

V druhé části je rozebírána problematika a vývoj SEPA, jednotná oblast pro platby v eurech, jsou popsány jednotlivé platební instrumenty a je posuzováno jejich používání v České republice.

Klíčová slova

Bezhotovostní platební styk, CERTIS, clearing, IBAN, inkaso, příkaz k zúčtování, platební karta, SEPA, SWIFT, TARGET

Summary

This bachelor thesis deals with non-cash payment system, focusing on the settlement of SEPA. The work is divided into two parts.

The first part is devoted to the characteristics and the distribution of non-cash payment instruments used in the Czech Republic. It also includes a description of the interbank clearing system CERTIS.

In the second part is discussed the problem and the development of SEPA, The single euro payments area. There are described different payment instruments and assessed their use in the Czech Republic.

Key words

Noncash payment system, CERTIS, clearing, IBAN, direct debit, credit transfer, payment cards, SEPA, SWIFT, TARGET

Obsah :

1	Úvod.....	9
2	Cíl práce a metodika	11
2.1	Cíl práce.....	11
2.2	Metodika	11
3	Literární rešerše zaměřená na charakteristiku a rozdělení bezhotovostních platebních instrumentů.....	12
3.1	Bezhotovostní platební styk.....	12
3.2	Charakteristika a rozdělení bezhotovostních platebních instrumentů	14
3.2.1	Příkaz k zúčtování.....	14
3.2.2	Platební karta	17
3.2.3	Platební prostředky elektronického bankovníctví.....	21
3.2.4	Šeky k zúčtování	23
3.2.5	Směnky	23
3.3	Náležitosti platebního zúčtování.....	24
3.3.1	Mezinárodní číslo bankovního účtu.....	25
3.3.2	Identifikační kód banky	26
3.3.3	Plátce bankovních poplatků	26
3.3.4	Měna	26
3.4	SWIFT	27
3.5	Systémy mezibankovního platebního styku	28
3.5.1	Platební styk prostřednictvím korespondentských bank.....	28
3.5.2	Platební styk prostřednictvím clearingového centra.....	29
3.6	Finanční arbitr.....	31
4	SEPA a její vliv na bezhotovostní platební instrumenty	33
4.1	Vymezení SEPA	35
4.2	Základní nástroje SEPA.....	36
4.2.1	Systém SEPA pro bezhotovostní převody	37
4.2.2	Systém SEPA pro inkaso	38
4.2.3	SEPA pro platební karty	40
4.3	SEPA v České republice	40
4.3.1	Zavádění SEPA.....	40
4.3.2	Změny vyvolané SEPA.....	43
5	Závěr.....	46
6	Seznam použitých zdrojů.....	48
7	Přílohy.....	51
	Příloha č. 1 Platební příkaz Komerční banky	52
	Příloha č. 2 Zahraniční platební příkaz UniCredit Bank	54
	Příloha č. 3 Souhlas s inkasem SEPA.....	55
	Příloha č. 4 Seznam korespondenčních bank ČNB pro zahraniční platební styk.....	57

Seznam obrázků

Obrázek 1	Kreditní karta ČSOB Standard	18
Obrázek 2	Počet vydaných karet v ČR v roce 2010.....	19
Obrázek 3	Platební terminál určený pro zadání PIN karty.....	20

Obrázek 4	Platby kartou u obchodníků v roce 2010 dle vydaných karet v ČR	21
Obrázek 5	Systémy mezibankovního platebního styku	28
Obrázek 6	Průběh převodu platby z ČR do zahraničí	29
Obrázek 7	Počet přijatých návrhů na zahájení řízení u finančního arbitra	32
Obrázek 8	Logo SEPA, česká verze.....	33
Obrázek 9	Přehled zemí Evropy zapojených do systému SEPA.....	34
Obrázek 10	Počet platebních karet v letech 2004-2008	44

Seznam tabulek

Tabulka 1	Schéma průběhu mezibankovního převodu peněžních prostředků (úhrady) v českých korunách (vlevo postup zpracování mezibankovní úhrady směřované přes systém CERTIS, vpravo časové informace).....	13
Tabulka 2	Formát a struktura bankovního spojení	14
Tabulka 3	Formát bankovního spojení	25
Tabulka 4	Tvar standardizované struktury zprávy.....	27
Tabulka 5	Přehled o zpracovaných operacích v roce 2009:	27
Tabulka 6	Přehled bank v ČR poskytujících SEPA Credit Transfer Scheme.....	41
Tabulka 7	Přehled bank v ČR poskytujících SEPA Direct Debit Scheme Core	41
Tabulka 8	Přehled bank v ČR poskytujících SEPA Direct Debit Scheme B2B.....	42
Tabulka 9	Výše poplatků za odchozí platby v cizí měně do zahraničí.....	42

1 Úvod

Myšlenka jednotné oblasti pro platby v eurech „SEPA“ (Single Euro Payment Area) vznikla v souvislosti s očekávaným přijetím jednotné měny euro v rámci Evropské unie (dále jen EU). Po přijetí jednotné evropské měny se do systému SEPA připojili nejen země EU, ve kterých se stalo euro národním platidlem, ale dobrovolně i další země EU, ve kterých zůstaly v platnosti národní měny. Kromě těchto zemí využívají systém SEPA také další země Evropského hospodářského prostoru (dále jen EHP) mimo EU a také Švýcarsko.

Platební systémy a zúčtování v jednotlivých zemích EU a EHP včetně Švýcarska historicky podléhají rozdílným legislativním regulacím a požadavkům, a proto bylo nutné v rámci přistoupení k SEPA sjednotit pravidla a zavést určité standardy.

Základní podmínkou pro implementaci SEPA v zúčastněných státech bylo zejména vytvoření shodného právního prostředí pro bankovní systém. Z tohoto důvodu byla přijata Směrnice o platebních službách na vnitřním trhu č.2007/64/ES, která upravuje práva a povinnosti účastníků platebního styku. Tato směrnice byla transponována do právního řádu jednotlivých členských zemí EU/EHP.

V souvislosti s tím byl i v České republice v roce 2009 vydán nový zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku, který aproximoval výše uvedenou směrnici Evropského parlamentu a Rady do české legislativy.

Obecná pravidla a postupy pro platební styk v eurech sestavila Evropská rada pro platební styk, která se zabývá nejen vývojem systému SEPA, ale i kontrolou jeho implementování v jednotlivých zúčastněných státech (ECB, 2006).

Hlavní výhodou zavádění SEPA je smazání rozdílu mezi vnitrostátním a přeshraničním platebním stykem. Projekt SEPA umožňuje klientům provádět bezhotovostní platby ve prospěch příjemce v eurozóně. Bankovní účet plátce i příjemce platby může být veden v jakékoliv měně, ale samotná platba musí být zúčtována v eurech. Klient v eurozóně by při výběru banky nebo místa účtu neměl zaznamenat rozdíl.

V České republice zatím nebylo stanoveno datum, kdy dojde k přechodu české koruny na euro. Ani nebylo rozhodnuto o vstupu České republiky do systému měnových kurzů ERM II, což by představovalo první signál o vstupu do eurozóny (např. Tomášek, 1997).

V případě, že by došlo k přechodu české koruny na euro, byla by část pravomocí České národní banky převedena na Evropskou centrální banku. V legislativní oblasti by muselo dojít také ke změně zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, který by nabyl účinnosti dnem přistoupení k euro.

Další významnou změnou by po přijetí eura prošel zúčtovací systém ČNB. Tento systém označovaný CERTIS slouží k zúčtování vnitrostátních plateb. V případě vstupu ČR do eurozóny by musela ČNB přejít na systém TARGET2, běžně používaný v EU. Oba systémy by mohly být provozovány zároveň maximálně 4 roky po vstupu do eurozóny. Tento proces by vyžadoval zajištění flexibilního přenosu dat mezi oběma systémy a jejich vzájemné propojení (ČNB, 2007).

Standardy SEPA jsou v ČR zatím dobrovolné, po vstupu do eurozóny by se staly závaznými. V současné době mohou klienti bank v ČR využívat jak vnitrostátní platební nástroje tak i nové SEPA platební nástroje jen u bank, které jsou účastníky projektu SEPA. Podporovány jsou SEPA instrumenty pro převod, přímé inkaso a platební karty, tedy základní bankovní instrumenty, které se běžně používají v bezhotovostním platebním styku v České republice.

Kapitál řady bank, které na území ČR působí, vlastní zahraniční subjekty ze zemí eurozóny, kde jsou již systém a standardy SEPA povinně zavedeny. Proto se některé banky, které působí v zemích mimo eurozónu, snaží zavést sjednocení přeshraničního bezhotovostního platebního styku, aby v rámci holdingu nemusely být používány různé standardy.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je posoudit, nakolik se při bezhotovostním platebním styku v České republice již v současné době uplatňují principy a nástroje jednotné oblasti pro platby v eurech - SEPA.

První část práce je věnována analýze používaných bezhotovostních platebních instrumentů v České republice. Posuzována je také role systému CERTIS, jehož poskytovatelem je Česká národní banka, který by v případě přechodu na SEPA přestal plnit svojí hlavní funkci.

Druhá část práce se věnuje samotnému systému SEPA. V práci jsou popsány bezhotovostní platební instrumenty využívané v systému SEPA a způsob jejich zavádění v platebním styku v České republice.

2.2 Metodika

Hlavním metodickým nástrojem při zpracování bakalářské práce bylo především studium publikovaných materiálů o bankovních podmínkách bezhotovostního platebního styku v knižní i elektronické podobě. Významným zdrojem informací byly zejména internetové stránky bankovních institucí a Evropské rady pro platební styk. Byla analyzována dostupná data a probíhalo jejich zpracování v tabulkovém editoru MS Excel včetně tvorby grafů.

Při studiu podkladů o bezhotovostních platbách v rámci České republiky byly využívány zejména veřejně dostupné údaje České národní banky a dalších bankovních institucí.

3 Literární rešerše zaměřená na charakteristiku a rozdělení bezhotovostních platebních instrumentů

3.1 Bezhotovostní platební styk

Prvním krokem, aby bylo možné uskutečňovat bezhotovostní platební styk, je uzavření písemné smlouvy mezi klientem a bankou na základě obchodního zákoníku. Banky vedou pro své klienty různé druhy účtů – běžné, kontokorentní, úvěrové, vkladové termínované, vkladové úsporné či depotní účty. Běžný účet, nebo-li základní bankovní produkt, slouží k provádění bezhotovostního platebního styku.

K základním náležitostem smlouvy o běžném účtu patří označení majitele účtu, měny, ve které je účet veden, označení osob oprávněných nakládat s prostředky na účtu, výše a způsobu stanovení úrokové sazby, otázky spojené s předáváním zpráv o stavu a pohybech na účtu a poplatků za vedení účtu a za služby s tím spojené (Dvořák, 2005).

Bezhotovostní platební styk uskutečňují výhradně banky převodem z bankovního účtu plátce (příkazce) na bankovní účet příjemce, tedy platby bez oběhu hotových peněz. Jedná se o tzv. zúčtování, odepsání částky ve prospěch účtu plátce a připsání částky na vrub účtu příjemce. Hladké platy, jak se také bankovním převodům říká, patří k nejrozšířenějším platebním instrumentům (Dvořák, 2005). Tato forma platby je ve srovnání s hotovostním placením levnější, pružnější, pohodlnější a bezpečnější (Hartlová a kol., 2004).

K uskutečnění platby dochází na základě příkazu oprávněných osob. Bez jejich příkazu může banka peněžní prostředky odepsat jen na základě akceptovaných předchozích smluvních podmínek, které majitel běžného účtu stvrdil svým podpisem. Jedná se např. o úhradu cen za služby, platby uskutečněné platební kartou či debetní úroky (Hartlová a kol., 2004).

V případě opravného zúčtování či v případě provádění pravomocného a vykonatelného rozhodnutí soudu nebo správního orgánu mohou být odepsány peněžní prostředky bez souhlasu majitele účtu.

Známe dva způsoby provádění platby, a to úhradu a inkaso.

Tabulka 1 Schéma průběhu mezibankovního převodu peněžních prostředků (úhrady) v českých korunách (vlevo postup zpracování mezibankovní úhrady směřované přes systém CERTIS, vpravo časové informace)

Plátce	
Zadá příkaz ke standardní nebo spěšné (expresní) úhradě své bance – přímé bankovníctví, písemný příkaz (sběrný box, přepážka)	
Banka plátce	
Vloží písemný příkaz k úhradě do interního systému banky	Příkaz k úhradě z přímého bankovníctví (elektronické bankovníctví, homebanking, internet, mobil) je vložen přímo do interního systému banky
Zpracuje příkaz k úhradě ve svém interním systému – zajistí odepsání prostředků z účtu plátce	
Vytvoří a odešle data s úhradou do systému CERTIS za účelem připsání platby na účet banky příjemce	Banka plátce je povinna připsat částku převodu ve prospěch účtu banky příjemce v systému CERTIS nejpozději do konce následujícího pracovního dne po okamžiku přijetí platebního příkazu
Systém CERTIS (ČNB)	
Zajistí příjem a zpracování dat s úhradou od banky plátce	V systému CERTIS dojde v účetním dni vždy ke zpracování všech přijatých plateb (nekryté jsou vráceny bance plátce).
Provede kontrolu krytí na straně banky plátce a zajistí převod prostředků z účtu banky plátce na účet banky příjemce	Platba je připsána na účet banky příjemce jen tehdy, má-li banka plátce na svém účtu v systému CERTIS dostatek prostředků, spěšná úhrada obvykle do 10 vteřin po přijetí dat, standardní úhrada v průběhu několika minut. Systém CERTIS je schopen zaúčtovat cca 1,5 milionů plateb za hodinu, pracuje ve všech pracovních dnech.
Vytvoří a odešle data s úhradou bance příjemce	Data s platbami jsou odeslána bankám nejpozději do konce účetního dne, spěšné platby jsou odesílány každou půlhodinu.
Banka příjemce	
Provede příjem a zpracování dat s úhradou ze systému CERTIS	
Připíše prostředky na účet příjemce	Banka příjemce je povinna připsat částku převodu ve prospěch účtu příjemce neprodleně poté, kdy byla částka převodu připsána na její účet v systému CERTIS.
Příjemce	
Prostředky jsou k dispozici po připsání částky na účet příjemce	

Zdroj: ČNB

3.2 Charakteristika a rozdělení bezhotovostních platebních instrumentů

Bezhotovostní platební styk se uskutečňuje na základě příkazů klasickou písemnou formou nebo prostřednictvím služeb elektronického (přímého) bankovníctví, tj. příkazů k zúčtování, šeků k zúčtování (v ČR nejsou rozšířeny), bankovních platebních karet a dalších elektronických platebních instrumentů (Šenkýřová a kol., 2005).

3.2.1 Příkaz k zúčtování

Plátce nebo-li příkazce dává touto formou příkaz bance, aby odepsala částku z plátcova účtu ve prospěch účtu příjemce.

Náležitosti příkazů k zúčtování:

povinné náležitosti:	nepovinné náležitosti:
<ul style="list-style-type: none">▪ bankovní spojení plátce▪ bankovní spojení příjemce▪ částka v české měně▪ podpis, elektronický podpis nebo jiný kód zajišťující identifikaci příkazce▪ konstantní symbol	<ul style="list-style-type: none">▪ datum splatnosti (v případě nevyplnění se rozumí, že má být zúčtován ihned)▪ variabilní symbol▪ specifický symbol▪ textová zpráva▪ datum vystavení příkazu

Tabulka 2 Formát a struktura bankovního spojení

UUUUUK	UUUUUUUUUK/	BBBB
předčíslí účtu	základní část čísla účtu	identifikační kód banky
max. 6 číselných znaků (nemusí být obsazeno)	max. 10 číselných znaků	4 číselné znaky *

Zdroj: Hartlová a kol (2004)

* Tvořený max. 8 znaky (v současné době používány pouze 4) – Dvořák (2005)

Číslo účtu může obsahovat maximálně 16 číselných znaků (Dvořák, 2005). Předčísli a základní část čísla účtu jsou odděleny pomlčkou (či mezerou). V některých případech není předčísli obsazeno.

Tyto dvě části čísla účtu jsou samostatně zajišťovány kontrolní číslicí „K“. Postup výpočtu kontrolní číslice, kterou je v bankách automaticky zajišťována kontrola existence čísla účtu, stanoví vyhláška ČNB. Platnost čísla účtu se zjišťuje algoritmem modulo 11, který spočívá v násobení jednotlivých číslic první i druhé části čísla účtu příslušnou vahou, výsledky násobení jsou sečteny a děleny číslem 11. Zbytek po dělení musí být roven nule.

Identifikační kód banky, který plní funkci adresy dané banky, je od čísla účtu oddělen lomítkem. Kódy bank stanoví ČNB ve zvláštním číselníku. Žádná mezibankovní platba nemůže být bez kódu banky zaúčtována (Hartlová a kol., 2004).

Druhy příkazů k zúčtování:

- jednotlivý, slouží k provedení jedné platby,
- hromadný, obsahuje více jednorázových příkazů s uvedením celkové částky na jednom formuláři, které mají být zúčtovány v jeden den
- trvalý, zajistí pravidelně se opakující platby stejně vysokých částek z bankovního účtu ve prospěch účtu stejného příjemce, většinou se jedná o zálohové platby za služby (za telefon, nájem, vodu, plyn, apod.) - (Šenkýřová a kol., 2005).

Příkaz k úhradě

Úhrady (kreditní operace) jsou nejrozšířenější formou bezhotovostní platby v České republice. Majitel účtu dává příkaz bance, aby k tíži jeho účtu provedla danou platbu ve prospěch účtu třetí osoby. O realizaci převodu platby v plné výši bez jakýchkoliv srážek banka majitele účtu následně informuje. Informace obsahuje identifikaci převodu, částku převodu, výši ceny za provedení zúčtování a den, kdy byla částka převodu odepsána (Dvořák, 2005).

Lhůty pro úhrady jsou stanoveny zákonem o platebním styku. Při převodu mezi klienty v rámci jedné banky je účet příjemce kreditován ještě týž den, kdy byl účet plátce

debetován. V případě mezibankovní úhrady je účet příjemce kreditován následující nebo maximálně druhý pracovní den ode dne, kdy byl účet plátce debetován. Mezibankovní úhrada by proto neměla přesáhnout tři pracovní dny. V praxi je zpravidla mezibankovní úhrada prováděna v průběhu dvou dnů. Pokud není dodržena stanovená lhůta provedení převodu, je stanoven úrok z prodlení (ECB, 2007).

Příkaz k inkasu

Na rozdíl od úhrady dává příkaz k inkasu své bance příjemce platby na základě předchozího souhlasu plátce. Plátce specifikuje číslo účtu příjemce a maximální částku, která má být odepsána.

Banka příjemce předá prostřednictvím systému mezibankovního platebního styku elektronickou formou neúčetni výzvu k inkasu bance plátce. Pokud je inkaso přípustné, banka plátce převede prostředky na účet příjemce. V opačném případě není operace provedena a banka příjemce obdrží informaci o odmítnutí. Banka plátce není povinna kontrolovat dohodu mezi stranou plátce a příjemce. Banka si za tuto službu účtuje úhradu na straně příjemce platby.

Lhůty pro inkasní formu placení jsou stanoveny vyhláškou ČNB. Uskutečňuje-li se inkaso v rámci jedné banky, účet příjemce je kreditován týž den, kdy byl účet plátce debetován. V případě mezibankovního inkasa účet plátce je debetován druhý nebo maximálně třetí pracovní den ode dne, kdy příjemce předložil příkaz k inkasu své bance. Účet příjemce je kreditován následující nebo maximálně druhý pracovní den ode dne, kdy byl účet plátce debetován. Mezibankovní inkaso by tak nemělo přesáhnout pět pracovních dní (ECB, 2007).

Plátce, pouze spotřebitel či drobný podnikatel, může inkasní platbu za určitých podmínek odvolat. A to jen v případě, že souhlas plátce s inkasem daný příjemci nezněl na přesně specifikovanou částku inkasa a výše skutečně zinkasované platby přesáhla částku, kterou mohl rozumně očekávat.

Inkasní forma placení (přímé debety) je využívána běžně k provádění plateb za energii, telekomunikace, splátky úvěrů nebo závazky vyplývající z některých kontraktů.

3.2.2 Platební karta

Platební karta je platební prostředek ve formě plastické karty, který slouží k provádění bezhotovostních plateb i k výběru hotovosti (Šenkýřová a kol., 2005). Dále bude předmětem analýzy jen použití ve styku bezhotovostním.

Zajišťování činností spojené s platebními kartami by bylo pro banky nákladné, a proto se banky prostřednictvím licence stávají členy mezinárodních asociací. Mezinárodní asociace (např. nejrozšířenější VISA, MasterCard) zajišťují vývoj a provoz platebních karet, marketing, autorizaci a zúčtování transakcí v mezinárodním měřítku. Banky vystupují jen jako vydavatelé platebních karet. Platební karty jsou vyráběny jen u autorizovaných dodavatelů, kde je splněna podmínka kvality a bezpečnosti výroby (autorizované tiskárny bankovek a cenných papírů).

K náležitostem platební karty patří:

Označení vydavatele – název a logo příslušné banky

Číslo platební karty – délka je maximálně 16 až 19 číselných znaků, které určují druh platební karty, identifikaci vydávající banky a držitele karty

Část čísla BIN - první čtyři čísla BIN (Bank Identification Number – číslo přidělené karetní asociací dané bance)

Platnost platební karty – konec platnosti karty je vyznačen ve tvaru MM/RR, příp. je zde uvedeno i místní omezení

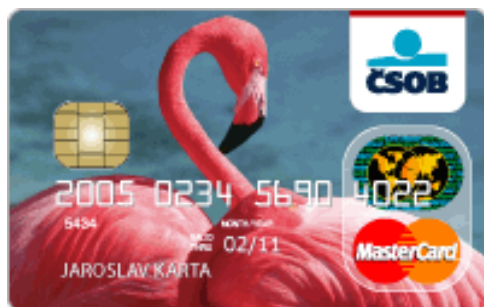
Jméno držitele – držitelem karty je obvykle majitel účtu, ke kterému byla platební karta zřízena, nebo další oprávněné osoby; maximální počet znaků je 27, služební karta obsahuje i název podniku

Podpisový proužek - vzor podpisu držitele karty je umístěn na zadní straně karty

Záznam dat – v ČR je nejrozšířenější čip (Hartlová a kol., 2004).

Platební karty jsou dále opatřeny řadou ochranných prvků. Patří sem např. hologram, speciální podtisk, ultrafialový tisk, mikrotisk, zvláštní ochrana podpisového proužku.

Obrázek 1 Kreditní karta ČSOB Standard

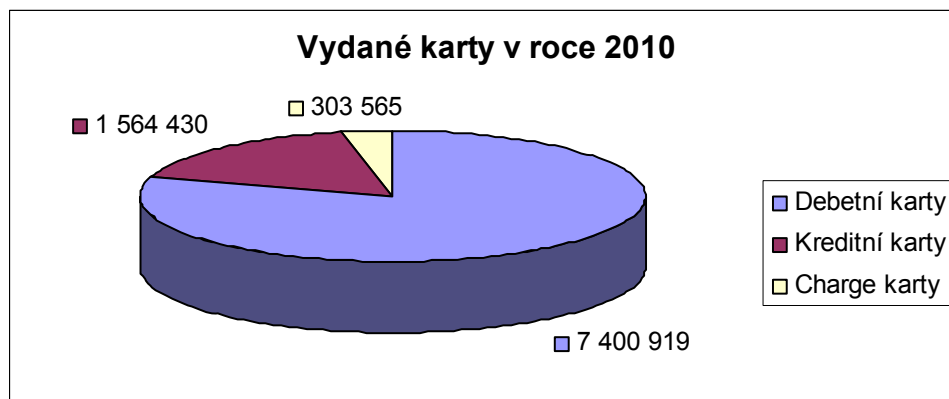


Zdroj: <http://www.csob.cz/cz/Lide/Platebni-karty/Stranky/CSOB-Kreditni-karta.aspx>

Základní členění platebních karet je podle způsobu zúčtování transakcí:

- a) debetní karta – karta je vydávána k běžnému účtu, držitel s ní hradí platby za zboží nebo služby. Banka neposkytuje držiteli úvěr, částka je odepsána z účtu ihned, jakmile se banka o transakci dozví. Banka může stanovit určité limity čerpání (např. určitá výše zůstatku na běžném účtu).
- b) kreditní karta (úvěrová) – v tomto případě banka poskytuje majiteli karty možnost čerpání spotřebitelského úvěru. Na rozdíl od debetní karty může její majitel podle předběžné dohody s bankou dlužnou částku nebo její část splácet v dohodnutých termínech. Je povoleno opakované půjčování a splácení až do výše úvěrového limitu (revolvingový úvěr). Bezúročné období, které je často 30 dnů (max. 45 dnů), je spojeno jen s dluhy, které vzniknou při nákupu zboží. Po uplynutí lhůty naskakují k dlužné částce úroky obvykle přes 20 % p.a.
- c) charge karta – forma úvěrové karty, v tomto případě se jedná o odložené placení. Držitel platí měsíčně za zboží a služby až po vyúčtování uskutečněných transakcí.
- d) předplatní karty – jedná se o karty vydávané nebankovními institucemi (telefonní služby, nákup pohonných hmot, dárkové karty). Obchodníci přes zákaznické karty však mnohdy sledují nákupní zvyklosti svých zákazníků (Hartlová a kol., 2004).

Obrázek 2 Počet vydaných karet v ČR v roce 2010



Zdroj: Sdružení pro bankovní karty

Dále se karty člení podle záznamu dat na embosované, s magnetickým záznamem, čipové a s laserovým záznamem. Nejrozšířenější jsou karty čipové. Pevně vložená data jsou zabezpečena proti zneužití požadavkem na identifikaci prostřednictvím tajného kódu - čtyřmístný PIN (Personal Identification Number), který je majiteli karty poskytován před započítáním platnosti karty. (Hartlová a kol., 2004)

Karty se dají také členit podle místa použití, tzv. členění teritoriální:

- a) domácí, národní, tuzemské karty – mohou se používat jen v zemi vydávající banky. V ČR jsou označeny „Valid in the Czech Republic only“. Poplatek za tyto karty je hrazen měsíčně majitelem účtu, ke kterému byla karta zřízena.
- b) mezinárodní karty – použití není vydavatelem místně omezeno. Poplatek za tyto karty je hrazen měsíčně, příp. jednou ročně a zahrnuje i další služby, např. doplňkové služby související s cestovním ruchem ve formě pojištění.

Předpokladem bezhotovostního placení kartou je uzavření smlouvy mezi bankou na straně jedné a obchodním místem na straně druhé. Obchodní místo musí být označeno logem příslušného karetního systému. Obchodník je dle smlouvy povinen kontrolovat ochranné prvky platební karty. Obchodník platí bance provizi za zpracování transakcí, proto jsou v některých obchodech odmítány platby kartou za malé částky (např. do

200,- Kč). V poslední době se hovoří o tom, zda tuto provizi nepřenést na zákazníka v celém rozsahu u jakéhokoliv placení kartou v obchodě.

Způsoby provedení transakce u obchodníka podle vybavení:

- a) mechanicky – jedná se o otisk údajů z reliéfního záznamu na platební kartě v imprinteru na účtenku (tzv. žehlička), toto lze provést pouze u embosované karty
- b) elektronicky – karta je čtena elektronickým platebním terminálem na základě on-line spojení s autorizačním centrem. Karta je protažena čtecím zařízením nebo vložena do čtečky, po navázání spojení je zadána klávesnicí částka transakce, autorizace probíhá automaticky. Identifikace je založena na kontrole podpisu nebo na zadání PIN držitele karty.
- c) prostřednictvím internetu – probíhá bez fyzické přítomnosti platební karty při placení, data (číslo karty, datum ukončení platnosti karty, poslední tři čísla bezpečnostního kódu, částka) jsou zapisována držitelem karty přímo do elektronického formuláře.

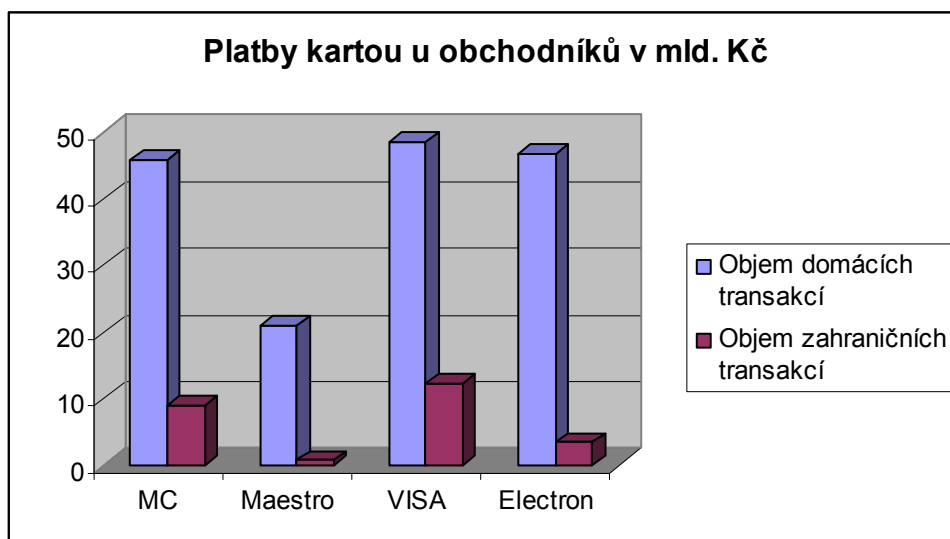
Obrázek 3 Platební terminál určený pro zadání PIN karty



Zdroj: foto Michael Shanks dostupný na http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Betaling_terminal.jpg

Transakce jsou uskutečňovány na základě propojení bankomatů, platebních terminálů a pokladních terminálů s autorizačními centry vydavatelských a zpracovatelských bank, převážně telekomunikační sítí. Autorizační centra jsou v reálném čase propojena prostřednictvím center karetních asociací. Zpracování transakcí probíhá ve třech fázích, a to autorizace, clearing a zúčtování.

Obrázek 4 Platby kartou u obchodníků v roce 2010 dle vydaných karet v ČR



Zdroj: Sdružení pro bankovní karty

V případě použití platební karty přes e-shop je nutné dodržovat určitá pravidla bezpečného nakupování. V první řadě je nutné nakupovat na ověřených internetových stránkách či sledovat, zda je stránka pro provedení platby v internetovém obchodě šifrovaná a zda při provedení platby používá obchodník systém zabezpečení plateb. Další možností je pořízení platební karty speciálně jen pro nákupy na internetu s nastavením určitého limitu pro danou transakci. O každém pohybu je vhodné se nechat informovat formou SMS zprávy.

3.2.3 Platební prostředky elektronického bankovníctví

Mezi elektronické platební prostředky patří prostředky vzdáleného přístupu k peněžní hodnotě (homebanking, telefonní bankovníctví, internetové bankovníctví) a elektronický peněžní prostředek, označovaný jako elektronické peníze. Elektronické bankovníctví, v poslední době značně oblíbený produkt, probíhá přes internet či mobilní telefon. Hlavní výhodou pro klienta je možnost ovládnutí vlastního účtu, aniž by se do banky fyzicky dostavil (Dvořák, 2005).

Homebanking je založen na propojení počítačového systému klienta s informačním systémem banky prostřednictvím datové sítě. Klient stahuje určitá data z databáze banky a sám je zpracovává. Pro právnické osoby jsou bankou poskytovány různé balíčky, které jsou provázány na účetnictví. Poskytuje nejvyšší stupeň zabezpečení a ochranu přenosu dat. Data jsou šifrována a zajištěna elektronickým podpisem.

Při telefonním bankovníctví (phonebanking) komunikuje klient s bankou prostřednictvím telefonu. Spojení je uskutečňováno s pracovníkem banky označovaným jako „telefonní bankéř“ nebo s hlasovým informačním systémem. V druhém případě automat reaguje na příkazy klienta zadávané přes tlačítka telefonu.

S rozšířením mobilních telefonů nabízejí banky také GSM banking a WAP banking.

Internetové bankovníctví umožňuje komunikaci klienta s bankou prostřednictvím počítače připojeného na internet. Po zadání přístupových kódů se klient přihlásí na webové stránky své banky a je mu umožněna obsluha účtu. Bankou jsou nabízeny různé možnosti zajištění ochrany přenosu dat (např. kód zasílaný bankou na mobilní telefon ke každé operaci).

K nabízeným službám patří zadávání příkazů, informace o stavech na účtech, výpis z účtu, založení termínovaného vkladu a další služby nabízené bankou.

Použití nástroje elektronické peníze (e-money) probíhá podobně jako placení platební kartou. Představují peněžní hodnotu, která je držitelem karty předplacena a je přijímána jako platební prostředek jinými osobami než vydavatelem elektronických peněz. Nabíjení se provádí přes samoobslužný speciální terminál. Placení probíhá off-line (Hartlová a kol., 2004).

Elektronickou peněženku například používá Poštovní spořitelna k placení drobných služeb přímo u poštovního okénka. Je také využívána k úhradě obědů či kopírování v areálu ČZU. Jedná se tedy o platby za drobné transakce.

3.2.4 Šeky k zúčtování

Šek je cenný papír, který obsahuje bezpodmínečný příkaz výstavce šeku bance, aby vyplatila z jeho běžného účtu oprávněnému majiteli šeku uvedenou peněžitou částku (Revenda, 1998).

Obliba tohoto instrumentu je v jednotlivých zemích rozdílná, u nás není masově rozšířen.

Podle zákona, který vychází z mezinárodně platných Ženevských konvencí, musí šek obsahovat tyto podstatné náležitosti: označení, že jde o šek, bezpodmínečný příkaz zaplatit určitou sumu, jméno toho, kdo má platit, údaj místa, kde má být placeno, datum a místo vystavení šeku, podpis výstavce, doložka „jen k zúčtování“, dále je bankou požadováno bankovní spojení plátce, konstantní symbol a číslo šeku.

Šeky se dělí na soukromé, jejichž výstavcem je nebankovní subjekt, který má u dané banky – šekovníka veden účet, a bankovní, u kterých je výstavcem šeku banka.

Šek je vždy splatný na viděnou a šekovník proplácí šek pouze při dostatečném krytí zůstatkem na účtu výstavce šeku (Dvořák, 2005), (Hartlová a kol., 2004).

3.2.5 Směnky

Dalším zástupcem bezhotovostních platebních instrumentů jsou také směnky, které patří mezi cenné papíry. Operace se směnkami mohou probíhat jen dle zákona č. 191/1950 Sb., zákona směnečného a šekového.

Obchodní směnky jsou vystavované za účelem řešení obchodních vztahů, zejména platebních vztahů z běžné provozní a obchodní činnosti, základem těchto směnek jsou obvykle pohledávky a závazky z obchodního styku. Finanční směnka představuje určitou finanční transakci (forma úvěru) (Dvořák, 2005).

Nejvýznamnější členění směnek je na směnku vlastní a směnku cizí.

V případě vlastní směnky je hlavní směnečný dlužník sám výstavce. Cizí směnka se od vlastní liší tím, že výstavce přikazuje dlužníkovi zaplatit udanou sumu ve prospěch třetí osoby. Dlužník se stává směnečně závazným až přijetím směnky, který uděluje svým podpisem na směnku.

Náležitosti směnky cizí dle zákona č. 191/1950 Sb., zákona směnečného a šekového.

- označení, že jde o směnku, pojaté do vlastního textu listiny a vyjádřeného v jazyku, ve kterém je tato listina sepsána
- bezpodmínečný příkaz zaplatit určitou peněžitou sumu
- jméno toho, kdo má platit (směnečníka)
- údaj splatnosti
- údaj místa, kde má být placeno
- jméno toho komu má být placeno nebo na jehož řad má být placeno
- datum a místo vystavení směnky
- podpis výstavce.

Převod směnečných práv a závazků lze provést indosamentem (rubopisem) nebo postoupením (cesí) dle druhu směnky.

Proplacení směnky probíhá až při předložení směnky oprávněným majitelem směnečnému dlužníku. Dlužník tedy není povinen plnit svůj závazek ze směnky z vlastní iniciativy (Dvořák, 2005).

V souvislosti se směnkami je možno se setkat s termínem eskont. Za eskont se považuje pouze postoupení pohledávky obvykle před lhůtou splatnosti bance. Pokud hlavní dlužník bance po eskontu nezaplatí, banka okamžitě vymáhá dluh na postupiteli této směnky (Ryneš, 2010).

3.3 Náležitosti platebního zúčtování

V předchozích kapitolách byly charakterizovány základní platební instrumenty používané v České republice. Pro zúčtování plateb je ale nezbytné uvádět určité náležitosti, mezi které především patří mezinárodní číslo bankovního účtu a BIC kód.

3.3.1 Mezinárodní číslo bankovního účtu

K náležitostem platebního zúčtování patří mezinárodní číslo bankovního účtu - **IBAN** (International Bank Account Number). IBAN může obsahovat číslice a velká písmena a slouží k automatizovanému zpracování přeshraničních příkazů a snížení počtu chyb z důvodu nesprávně zadaného čísla účtu.

Konkrétní podobu čísla účtu ve formátu IBAN vytváří banka, která vede klientovi účet. Číslo účtu ve formátu IBAN se vyskytuje ve dvou podobách - elektronická (bez mezer) a písemná (s mezerou za každou čtveřicí znaků pro lepší orientaci). Každá země si určuje vlastní strukturu stanovením pozic, na kterých je kód banky, popř. pobočky banky a na kterých je uvedeno číslo účtu. Registrační autoritou pro formát IBAN je SWIFT.

Podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady ES č. 2560/2001, o přeshraničních platbách v eurech, mají všechny banky povinnost uvádět číslo účtu ve formátu IBAN (a BIC kód banky, který je součástí mezinárodního bankovního spojení) na výpisu z účtu.

Mezinárodní formát čísla účtu má následující strukturu:

- 2 znaky - kód země (CZ pro Českou republiku)
- 2 znaky - kontrolní číslice - umožňuje programovou kontrolu čísla - ochrana proti chybně zadanému číslu účtu (např. z důvodu překlepu)
- max. 30 znaků - kód banky a číslo účtu v rámci banky (Dvořák, 2005).

Tabulka 3 Formát bankovního spojení

tuzemské bankovní spojení	IBAN elektronická forma	IBAN písemná forma
19-2000145399/0800	CZ6508000000192000145399	CZ65 0800 0000 1920 0014 5399
178124-4159/0710	CZ6907101781240000004159	CZ69 0710 1781 2400 0000 4159

Zdroj: ČNB, Příklad čísla účtu v různých formátech pro Českou republiku

3.3.2 Identifikační kód banky

Identifikační kód banky – **BIC** (Bank Identifier Code) slouží k jednoznačné identifikaci bank v mezinárodním měřítku v rámci SWIFT (Společnost pro celosvětovou mezibankovní finanční komunikaci). Tento jedinečný kód je založen na normě ISO 9362.

Závazná struktura kódu je následující:

- 4 znaky – kód banky ve formě abecedních znaků
- 2 znaky – ISO kód země se sídlem banky
- 2 znaky – alfanumerické znaky identifikující region či město, ve kterém je sídlo banky
- 3 znaky – alfanumerické znaky určující pobočku banky (nepovinné)

3.3.3 Plátce bankovních poplatků

V zahraničním platebním styku je nutné také vyplnit údaje o tom, kdo platí bankovní výlohy.

Informace o poplatcích se vyskytují ve třech formách:

OUR – všechny bankovní poplatky hradí plátce

BEN – všechny bankovní poplatky hradí příjemce platby

SHA – v tomto případě se o bankovní poplatky dělí plátce i příjemce, plátce hradí poplatky své převádějící banky a příjemce hradí poplatky své převádějící banky, vč. poplatků zprostředkující banky (Hartlová a kol., 2004).

3.3.4 Měna

Při zadávání příkazu k úhradě do zahraničí je důležité uvést i druh převáděné měny. Měna se zapisuje dle ISO normy ve třípísmenném formátu např. CZK, EUR (Hartlová a kol., 2004).

3.4 SWIFT

Nedílnou součástí platební transakce mezi bankami je i přenos informace charakterizující danou platbu. SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) zajišťuje mezinárodní počítačovou síť, která umožňuje napojeným bankám po celém světě velmi rychlé a bezpečné bezdokladové předávání příkazů a informací.

Tabulka 4 Tvar standardizované struktury zprávy

M	T	1	2	3
Jednotné označení všech swiftových zpráv		Kategorie zprávy	Skupina zprávy	Typ zprávy

Zdroj: Dvořák (2005).

Numerický znak kategorie zprávy vyjadřuje účel nebo předmět obchodu, skupina zprávy vyjadřuje funkci v rámci dané kategorie a typ zprávy vyjadřuje specifické detaily (Dvořák, 2005).

Obsah swiftové zprávy je tvořen pěti bloky.

Záhlaví zprávy zahrnuje první tři povinné bloky – identifikace odesílající banky (BIC kód), pořadové číslo zprávy, typ zprávy, prioritu a identifikaci příjemce zprávy. Čtvrtý blok tvoří text zprávy a pátý blok tvoří trailer, což jsou technické informace o zasílané zprávě.

Tabulka 5 Přehled o zpracovaných operacích v roce 2009:

	ČR	Celkem SWIFT
Počet přijatých operací	13 845 tis.	3 760 314 tis.
Počet odeslaných operací	10 591 tis.	3 760 314 tis.
Změna vůči roku 2008	+ 5,5 %	- 2,4 %

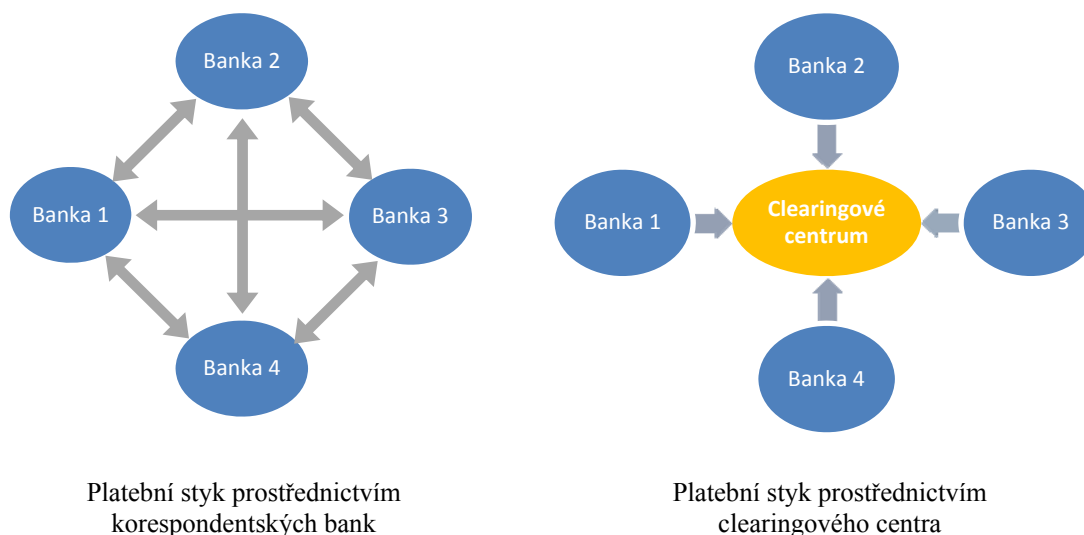
Zdroj: Swift Annual Report 2009

3.5 Systémy mezibankovního platebního styku

Bezhotovostní peníze existují ve formě zápisů na účtech. Každý jejich pohyb je zaúčtován na účtech klientů. Pokud plátce i příjemce platby mají své účty u téže banky, provede banka převod peněz (zúčtování na účtech) ve svém vlastním zúčtovacím centru.

V případě, že plátce a příjemce platby mají své účty u různých bank, je tento platební styk řešen pomocí dvou základních systémů – prostřednictvím účtů u korespondentských bank nebo prostřednictvím clearingového centra (viz jednoduché schéma na obrázku 5).

Obrázek 5 Systémy mezibankovního platebního styku



Platební styk prostřednictvím korespondentských bank

Platební styk prostřednictvím clearingového centra

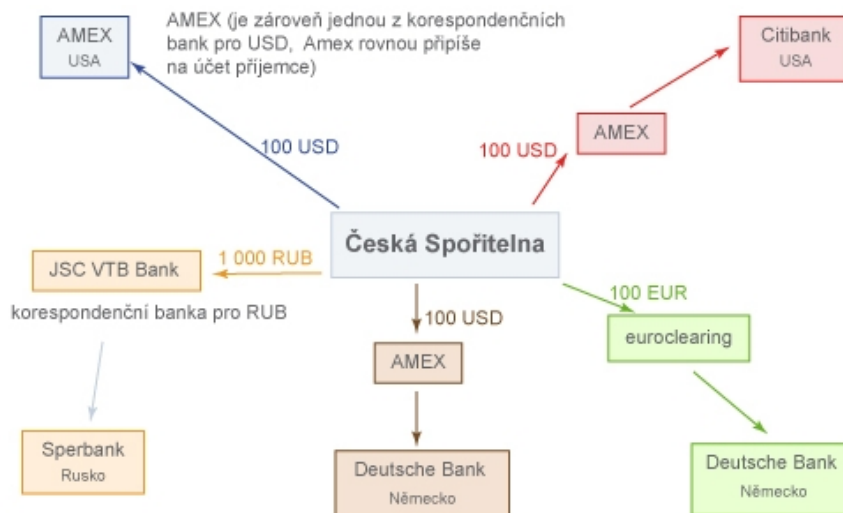
Zdroj: podle Dvořák (2005); vlastní zpracování

3.5.1 Platební styk prostřednictvím korespondentských bank

Platební styk mezi bankami se odehrává skrze korespondentské účty. Banka má otevřen u jiné banky tzv. nostro účet a sama vede pro jinou banku tzv. loro neboli vostro účet. Z tohoto vyplývá, že k přímému provedení platby potřebuje banka přímé spojení s ostatními bankami. Žádná banka nemá spojení se všemi ostatními, tudíž je platba prováděna prostřednictvím jiné banky. Nejkratší řetězec korespondentských bank k cílové bance se nazývá platební cesta (Drdla a Rais, 1999).

Tento systém se používá především v zahraničním platebním styku.

Obrázek 6 Průběh převodu platby z ČR do zahraničí



- 1) Klient ČS posílá 100 USD do banky AMEX (USA)**
ČS (Erste Bank) - AMEX (je zároveň jednou z korespondenčních bank pro USD, Amex rovnou připiše na účet příjemce)
- 2) Klient ČS posílá 100 USD do Citibank (USA)**
ČS (Erste Bank) - AMEX (jedna z korespondenčních bank pro USD) - Citibank
- 3) Klient ČS posílá 100 EUR do Deutsche Bank (Německo)**
ČS (Erste Group) - euroclearing (Step 2) - Deutsche Bank
- 4) Klient ČS posílá 100 EUR do Deutsche Bank (Německo)**
ČS (Erste Bank) - AMEX (jedna z korespondenčních bank pro USD) - Deutsche Bank
- 5) Klient ČS posílá 1 000 RUB do Sberbank (Rusko)**
ČS (Erste Bank) - JSC VTB Bank (korespondenční banka pro RUB) - Sberbank

Zdroj: <http://www.penize.cz/bankovni-poplatky/42848-proc-jsou-platby-do-zahranici-tak-drahe>

3.5.2 Platební styk prostřednictvím clearingového centra

Oproti předchozímu způsobu je clearingová banka centrem, kde probíhá vzájemné zúčtování pohledávek a závazků zúčastněných bank. Banky neprovádějí tedy platební styk přímo navzájem mezi sebou, ale jsou jim clearingovou bankou účtovány salda ze všech zaplacených pohledávek a závazků (Revenda a kol., 1998).

Funkci clearingové banky plní v České republice ČNB. Účty pro mezibankovní platební styk jsou vedeny v ČNB na základě smluv o účtech uzavřených s účastníky podle Obchodního zákoníku. Pro každou banku vede ČNB pouze jeden účet mezibankovního platebního styku.

Jediným systémem mezibankovního platebního styku, který zpracovává mezibankovní platby v českých korunách, je systém CERTIS (Czech Express Real Time Interbank Gross Settlement System). Brutto princip zúčtování systému CERTIS znamená, že se zúčtování provádí transakce po transakci bez vzájemné kompenzace došlých a odešlých plateb za určité období. Každá platba tak musí být v době zúčtování kryta dostatečným objemem prostředků na účtu u zúčtovací banky. Každá platba je průběžně zúčtována v reálném čase (Dvořák, 2005).

Vznik a provozování systému CERTIS, stejně jako práva a povinnosti účastníků, jsou stanoveny zákonem č. 284/2009 Sb., o platebním styku. Informační systém je založen na extranetové technologii využívající šifrovací a rozlišovací znaky.

Každý účastník systému CERTIS je jednoznačně identifikován kódem banky, jež je povinnou součástí každé bankovní transakce (viz výše). V rámci platebního styku se používají další číselné kódy tzv. symboly plateb, které blíže specifikují platbu.

Účastníci systému se dělí na přímé účastníky, což mohou být banky, které mají povolení působit jako banka, pobočky zahraničních bank a spořitelní a úvěrní družstva a nepřímé účastníky - přidružené systémy tzv. „třetí strany“. Jedná se o finanční instituce, které nejsou bankami, ale hrají významnou roli na trhu, jako např. clearingová střediska pro platební karty a instituce zajišťující zúčtování a vypořádání cenných papírů.

Základní principy systému CERTIS (ČNB, 2009):

- brutto vypořádání v reálném čase,
- vypořádání mezibankovních plateb v českých korunách bez ohledu na částku i bez ohledu na způsob příkazu
- vypořádání v penězích centrální banky probíhá na účtech mezibankovního platebního styku vedených v ČNB, které slouží zároveň jako účty povinných minimálních rezerv;
- přímá účast bank a úvěrních a spořitelních družstev;
- přímé bilaterální vztahy mezi centrálou dané banky/úvěrního a spořitelního družstva a CERTIS;
- neodvolatelnost položek akceptovaných systémem;
- zpracování různých typů transakcí;

- nekryté platby nejsou ani realizovány ani odmítnuty, ale drženy ve frontě (dle stupně priority);
- na účtech mezibankovního platebního styku není povoleno debetní saldo;
- ČNB poskytuje bankám, které jsou klienty Systému krátkodobých dluhopisů (SKD), bezúročný plně kolateralizovaný vnitrodenní úvěr formou zastavených cenných papírů v SKD s cílem zajistit dostatečnou likviditu;
- ČNB poskytuje bankám plně kolateralizovaný úvěr přes noc.

V systému CERTIS jsou zpracovány úhrady, inkasa, opravné zúčtování (storna úhrad), transakce přidružených systémů, informační a kontrolní položky.

Provoz účetního dne začíná cca v 17.00 hod. předchozího pracovního dne (D-1) a končí v 16.00 hod. následujícího pracovního dne (D).

Data jsou předávány v elektronické podobě prostřednictvím komunikační sítě podle závazných pravidel ČNB. Následně probíhá kontrola uložených standardů a je zahájeno vypořádání. Pokud má banka plátce dostatek peněžních prostředků na krytí každé jednotlivé položky, je platba okamžitě vyrovnána. Propustnost systému je cca 1 500 000 transakcí za hodinu (ČNB, 2009).

3.6 Finanční arbitr

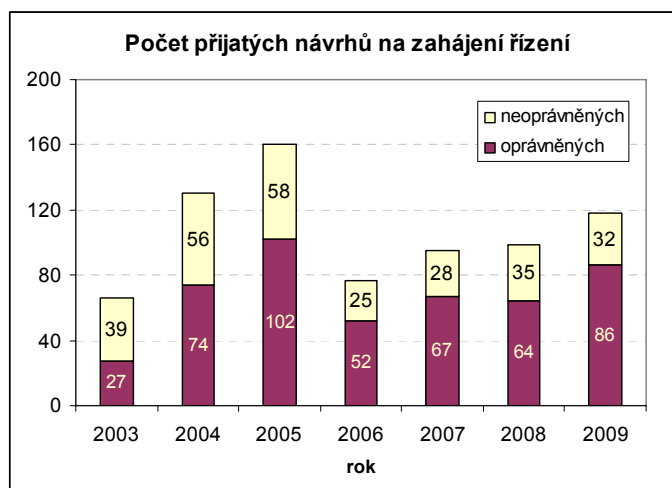
V souvislosti s možností řešení sporů poskytovatele platebních služeb a uživatele platebních služeb spojených s platebním stykem smírnou cestou byl zřízen úřad finančního arbitra. Finanční arbitr se řídí zákonem č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi.

Finančního arbitra a zástupce finančního arbitra volí Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR na funkční období 5 let veřejným hlasováním z osob splňujících podmínky stanovené tímto zákonem. Návrhy na volbu jsou oprávněny podávat instituce, jejich profesní sdružení a profesní sdružení na ochranu spotřebitelů.

Finanční arbitr vykonává svou funkci nezávisle a nestranně. Musí se zdržet všeho, co by mohlo budít pochybnosti o jeho nepodjatosti. Za výkon své funkce odpovídá Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.

Typickým sporem je např. neoprávněné použití platební karty při platbě u obchodníka nebo v bankomatu, neoprávněný převod v rámci internetového bankovníctví, užití elektronického platebního prostředku na dálku, opožděný převod ze strany instituce.

Obrázek 7 Počet přijatých návrhů na zahájení řízení u finančního arbitra



Zdroj: Výroční zprávy finančního arbitra z let 2003-2009

4 SEPA a její vliv na bezhotovostní platební instrumenty

V souvislosti se zavedením eura jako jednotné měny v Evropě začal významně narůstat význam platebních systémů, přes které probíhá i mezinárodní platební styk. Za nejvýznamnější lze považovat systém TARGET2 (Trans-European Real Time Gross Settlement Express Transfer System), který je používán v eurozóně k zúčtování položek (ECB, 2010).

Princip systému TARGET2 je založen na propojení jednotlivých národních platebních systémů v členských zemích Evropského hospodářského prostoru, platebního mechanismu Evropské centrální banky a technické infrastruktury. Národní platební systémy musí pracovat na principu brutto systému a měnu představuje euro.

Dalším krokem z hlediska bezpečnosti a efektivnosti platebních služeb je vytvoření jednotného trhu s platebními službami, který se realizuje jednotným eurovým platebním prostorem – SEPA (Single Euro Payment Area).

Cílem SEPA je integrovat platební styk v EU tak, aby platily stejné podmínky pro vnitrostátní a přeshraniční platbu. Klienti bank pak nezaregistrují žádný rozdíl při platbách prováděných v eurech.

Obrázek 8 Logo SEPA, česká verze



Zdroj: EPC, www.europeanpaymentscouncil.eu

Platební systém v eurech zahrnuje tyto země - Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Island, Itálie, Kypr, Lichtenštejnsko, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Monako, Německo, Nizozemí, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko, Velká Británie – dále jen „EU/EHP“.

Vzhledem k tomu, že se přijetí eura v České republice stále oddaluje, může se zdát, že na bezhotovostní platební styk se stále může pohlížet jen z národního měřítka. Opak je ale pravdou. Vliv mezinárodních standardů není možné přehlížet a je důležité se do přípravy dokumentů aktivně zapojovat a využívat možnost ovlivnit budoucí dokumenty již v prvopočátku, ne následně je jen pasivně transponovat do českých standardů.

Obrázek 9 Přehled zemí Evropy zapojených do systému SEPA



Zdroj: vlastní zpracování v programu MapInfo Professional 5.0.

Vývojem a řízením projektu SEPA se zabývala Evropská rada pro platební styk (EPC). EPC je nejvyšším orgánem komerčního sektoru s rozhodovací pravomocí pro oblast platebního styku. Členy EPC jsou úvěrové instituce (banky, spořitelny, družstevní banky) a jejich národní a evropská sdružení a federace ze všech států EU.

V EPC působí pracovní a expertní skupiny, v nichž jsou připravovány jednotné postupy, pokyny a standardy. Pravidla jsou schvalována na Plenárních shromážděních EPC – zde má každá členská země vymezený počet hlasů, kritériem je počet obyvatel a počty

platebních transakcí (a zda se jedná o eurovou či neeurovou zemi). Rozhodnutí EPC jsou přijímána formou usnesení, která mají samoregulační charakter a jejichž implementace je následně monitorována.

4.1 Vymezení SEPA

SEPA je oblast, v níž spotřebitelé, podniky a další hospodářské subjekty budou moci provádět a přijímat platby v eurech uvnitř jednotlivých zemí i mezi nimi, a to za stejných podmínek, práv a povinností a bez ohledu na svou zeměpisnou polohu (ECB, 2006).

Nutným předpokladem vzniku Jednotné oblasti pro platby v eurech „SEPA“ je harmonizace právního prostředí v EU. Tento potřebný právní rámec zakotvila nová Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2007/64/ES o platebních službách na vnitřním trhu. V České republice byly požadavky Směrnice transponovány do nového zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku, účinného od 1. listopadu 2009.

Vytváření jednotného prostoru pro platby v eurech postupovalo podle harmonogramu definovaného v dokumentu „SEPA Roadmap“ (ECB, 2006), který pro období 2004-2010 přijala EPC. Období bylo rozděleno do tří fází - fáze přípravná/plánovací, fáze implementační a fáze migrace.

V září 2009 vydala Evropská komise nový dokument „Dotvoření jednotné oblasti pro platby v eurech (SEPA) plán na období 2009-2012“ (ECB, 2006). Tento plán se zaměřuje především na členské státy, které přijaly euro. Předpokládá však zájem i ze strany členských států mimo eurozónu, přestože přechod na SEPA v nich probíhá pomalejším tempem.

SEPA je velmi náročným projektem. Je nutné dosáhnout sjednocení standardů, postupů a pravidel v EU, což někdy znamená přijmout nové postupy a opustit i dobře zavedené a fungující národní systémy. Aby nedocházelo ke skokové změně, budou zpočátku používána existující pravidla pro vnitrostátní platební styk souběžně s pravidly SEPA.

Pokud se chce banka stát účastníkem systému, musí podepsat Smlouvu o přistoupení „SEPA Credit Transfer Adherence Agreement“. Každý účastník je povinen dodržovat určitá pravidla.

Hlavní principy SEPA jsou (ECB, 2006):

- Jednotná měna - euro
- Jednotný soubor platebních nástrojů
- Efektivní infrastruktura pro platební styk v eurech
- Jednotné technické normy
- Jednotné provozní postupy
- Harmonizovaný právní základ
- Průběžný rozvoj nových služeb orientovaných na zákazníky

Používání čísla účtu ve formátu IBAN a BIC banky je povinné při provádění SEPA převodů v EUR v rámci členských států Evropské unie a Evropského hospodářského prostoru.

Vzhledem k tomu, že se v Evropské unii používají ke zpracování plateb různé datové formáty, byla doporučena mezinárodní norma ISO 20022 ke sjednocení formátů. Tento formát je závazný pro výměnu plateb SEPA, aby docházelo k hospodárnému zpracování plateb. Délka zprávy pro příjemce je standardizována na 140 znaků a banky jsou povinny předat tuto zprávu v plném znění (ČBA, 2008).

4.2 Základní nástroje SEPA

Podstatou SEPA je sjednocení postupů pro následující základní platební nástroje: bezhotovostní převody, inkasa a platební karty.

Bezhotovostní úhrady a inkasa se v SEPA řídí soubory pravidel – tzv. SEPA Rulebooks, které stanovují provozní postupy, technické normy, lhůty splatnosti a další povinnosti. Pravidla jsou závazná pro finanční instituce, které se do daného systému SEPA smluvně zapojí.

Pro platební karty je stanoven soubor zásad a požadavků – tzv. rámec SEPA pro platební karty (SEPA Cards Framework - SCF). Pravidla jsou závazná pro vydavatele, příjemce, kartové systémy a provozovatele (ECB, 2006).

Transakce ve všech případech probíhají výhradně v eurech. Účty plátce a příjemce mohou být v jakékoliv měně, měnou transakce však musí být výhradně euro.

Pro transakce SEPA jsou jako jedinými přípustnými identifikátory účtu a banky využívány mezinárodní číslo účtu IBAN a identifikační kód banky BIC. Ve většině zemí byly dosud používány pouze pro přeshraniční platby, nyní budou používány i pro vnitrostátní platby.

4.2.1 Systém SEPA pro bezhotovostní převody

Systém SEPA pro bezhotovostní převody v eurech tzv. „SEPA Credit Transfer Scheme“ (SCT) byl spuštěn na začátku roku 2008. Ke konci roku 2010 se k systému připojilo téměř 4 500 evropských institucí, mezi kterými se objevily i některé banky působící v ČR. Registr účastníků je pravidelně měsíčně aktualizován na webových stránkách Evropské rady pro platební styk (ČBA, 2010).

Poskytovatelé bezhotovostních převodů museli formálně přistoupit k systému pro bezhotovostní převody SEPA. Bezhotovostní převody SEPA umožňují poskytovatelům platebních služeb nabízet základní službu bezhotovostních převodů v eurech prostřednictvím SEPA pro jednorázové i hromadné převody.

Princip bezhotovostní úhrady je stejný jako v tuzemském styku. Na základě příkazu plátce je převedena částka na účet příjemce. Platby se uskutečňují bez jakýchkoliv srážek v plné výši. Poplatky jsou uvedeny zvlášť, aby byl převod transparentní. Klient účastníci se bezhotovostní platby hradí jen poplatek, který si účtuje jeho vlastní banka.

Základní pravidla pro europlatby v rámci SEPA jsou následující (ČBA, 2008):

- platba probíhá v eurech,
- výše převodu ani měny účtů nejsou nikterak omezeny
- platby probíhají do členských států EHP a Švýcarska,
- formát čísla účtu příjemce je vždy IBAN,
- uveden BIC kód banky příjemce,
- kód úhrady poplatků je SHA (příkazce a příjemce se dělí o úhradu poplatků, oba hradí poplatky vlastní banky)

Pokud není transakce řešena standardním způsobem, je tento proces řešen výjimkou. Mezi výjimky řadíme odmítnutou platbu a vrácenou platbu.

Odmítnutá platba vzniká v případě, kdy bezhotovostní úhrada není přijata ke standardnímu zpracování ještě před mezibankovním vypořádáním. K odmítnutí platby může dojít již při předání pokynu příkazcem bance nebo v mezibankovní oblasti. Zprávy o odmítnuté platbě by měly být předány též den a nejpozději následující bankovní pracovní den.

Vrácená platba vzniká tehdy, není-li bezhotovostní úhrada provedena po mezibankovním vypořádání. Banka příkazce obdrží bezhotovostní úhradu od banky příjemce zpět. Jedná se například o chybné číslo účtu nebo zrušený účet. Zprávy o vrácené platbě musí být předány bance příkazce do tří bankovních pracovních dnů ode dne vypořádání (ČBA, 2008).

4.2.2 Systém SEPA pro inkaso

Systém SEPA pro inkaso tzv. „SEPA Direct Debit Scheme“ (SDD) oficiálně zahájil činnost 2.11.2009. (ČBA, 2010)

Základní přímé inkaso SEPA se vztahuje na transakce v eurech, jejichž výše platby není omezena. Banka plátce i banka příjemce musí být účastníky systému v oblasti SEPA (ČBA, 2008).

Plátce svým podpisem souhlasu opravňuje příjemce platby k inkasu a povoluje své bance, aby provedla úhradu prostředků. Souhlas má platnost 36 měsíců od posledního vyvolaného inkasa. Následně by měl být příjemcem zrušen. Podepsaný souhlas s inkasem musí příjemce uchovávat po celou dobu jeho platnosti v souladu s příslušnými právními předpisy dané země.

Systém SEPA SDD se vyskytuje ve dvou formách, jedna je určena pro fyzické osoby a druhá pro podnikatelské subjekty. Systém SEPA Direct Debit Core Scheme (C2B) je určen pro fyzické osoby a systém SEPA Business to Business Direct Debit Scheme (B2B) pro podnikatelské subjekty.

Mezi největší rozdíly těchto systémů patří:

- systém B2B nemohou využívat spotřebitelé, jen podnikatelé

- v systému B2B není plátce oprávněn požadovat vrácení prostředků autorizované transakce, příjemce tím získává jistotu ohledně přijaté platby
- nutnost ověření autorizace inkasa, porovnání původně odsouhlasených informací
- kratší časová lhůta pro zřízení přímého inkasa
- zkrácení období pro vrácení platby

Obecně funguje systém SEPA inkasa tak, že nejprve dojde k avízu informací (e-mandant – elektronický souhlas k inkasu) prostřednictvím banky příjemce 14 dní před vysláním první výzvy k SEPA inkasu bance plátce. Banka plátce následně informuje svého klienta a nechá si Souhlas k inkasu potvrdit. Následně potvrdí příjemci prostřednictvím jeho banky správnost dat. U schématu C2B je na bance plátce, zda obdržené výzvy k inkasu bude následně kontrolovat proti tomuto potvrzenému souhlasu k inkasu, u schématu B2B probíhá kontrola pokaždé.

Vlastní výzva k inkasu je zaslána zpravidla 5 dní před splatností inkasa, nejdříve 14 dní a nejpozději 2 dny před jeho splatností. Příjemce je povinen uvést, zda se jedná o první nebo jednorázovou výzvu k inkasu.

Vypořádání přímého inkasa, zatížení účtu plátce a připsání inkasované částky probíhá v jeden den, jedná-li se o den bankovní, v případě státního svátku může dojít k posunutí splatnosti o 1 den. (EPC, 2009).

Všechny pobočky bank eurozóny musí být dosažitelné minimálně pro SDD Core k 1.11.2010, pro banky mimo eurozónu je stanoveno datum 1.11.2014.

Připravuje se nové schéma pro přesně stanovenou částku inkasa (FADD) bez možnosti refundace. Tento typ nebude pro banky povinný. (EPC, 2009)

4.2.3 SEPA pro platební karty

Cílem sjednocení podmínek v oblasti platebních karet „SEPA Cards Framework“ (SCF) je, aby klient byl zatížen srovnatelným poplatkem za vydání karty a za transakce provedené touto kartou. Transakce by měla být všude stejně rychle zaúčtována a karty by měly být akceptovány na každém terminálu, u každého obchodníka v rámci celé EU, resp. SEPA (ČBA, 2008).

Platební karta je preferovaný platební prostředek ve srovnání s hotovostí a šekem. Snahou je také zvýšit bezpečnost při použití karty, proto dochází k omezování využívání platební karty s magnetickým proužkem a naopak vzrůstu využívání čipové technologie. V souvislosti s tím je zaváděna migrace na čipové karty.

4.3 SEPA v České republice

4.3.1 Zavádění SEPA

Nové trendy v mezinárodním bankovníctví sleduje Česká bankovní asociace (ČBA), která se stala členem Evropské rady pro platební styk (EPC) v roce 2004. Zástupce ČBA je členem Plenárního shromáždění EPC (ČR zde má 1 mandát), experti ČBA dlouhodobě působí v některých pracovních skupinách EPC.

Rozhodnutím prezidia ČBA byl zřízen v roce 2008 Národní koordinační výbor pro zavedení SEPA v ČR pro usnadnění organizačních a administrativních záležitostí spojených s přístupováním poskytovatelů platebních služeb k systémům SEPA.

Členy Národního koordinačního výboru (NKV) jsou zástupci České národní banky, Ministerstva financí, Hospodářské komory ČR, Svazu průmyslu a dopravy ČR, České asociace treasury, Sdružení českých spotřebitelů, Sdružení pro bankovní karty a experti ČBA (ČBA, 2008).

Mezi jeho hlavní cíle patří

- sledování vývoje SEPA (včetně zásadních regulačních a samoregulačních opatření přijímaných nebo doporučovaných na úrovni evropských orgánů)
- kontrola a monitorování implementace SEPA v České republice,
- koordinace transformačních procesů v platebním styku na služby SEPA,
- komunikace zaměřená na zvýšení informovanosti o projektu SEPA,
- zajištění přípravy Národního plánu implementace SEPA pro Českou republiku.

Cíle činnosti NKV budou aktualizovány v návaznosti na postup příprav na zavedení zákonné měny euro v České republice (ČBA, 2008).

Zavádění SEPA je v ČR zatím nepovinné, protože naší národní měnou není euro. Nedochozí tak k plošnému zavádění, ale spíše ojedinělému přístupu poskytovatelů platebních služeb k SEPA. Systém je využíván jen klienty, kteří provádějí platby do zahraničí. Poplatky za transakce jsou ve srovnání se standardními mechanismy levnější.

Seznam bank umožňující SEPA platby v České republice:

Tabulka 6 Přehled bank v ČR poskytujících SEPA Credit Transfer Scheme

Název banky	BIC	Datum přístupu
Česká spořitelna, a.s.	GIBACZPXXXX	28/1/2008
ČSOB, a.s.	CEKOCZPPXXX	28/1/2008
Citibank, a.s.	CITICZPPXXX	28/1/2008
J&T banka, a.s.	JTBPCZPPXXX	5/10/2009
Komerční banka, a.s.	KOMBCZXXX	3/3/2008
UniCredit Bank CR, a.s.	BACXCZPPXXX	28/1/2008

Zdroj:European Payments Council

Tabulka 7 Přehled bank v ČR poskytujících SEPA Direct Debit Scheme Core

Název banky	BIC	Datum přístupu
J&T banka, a.s.	JTBPCZPPXXX	1/11/2010
UniCredit Bank CR, a.s.	BACXCZPPXXX	2/11/2009

Zdroj:European Payments Council

Tabulka 8 Přehled bank v ČR poskytujících SEPA Direct Debit Scheme B2B

Název banky	BIC	Datum přístupu
UniCredit Bank CR, a.s.	BACXCZPPXXX	2/11/2009

Zdroj: European Payments Council

Z uvedeného přehledu vyplývá, že produkty SEPA jsou některými bankami nabízeny. Jedná se především o příkaz k zúčtování (SCT), inkaso zatím nabízejí banky výjimečně.

Motivací k přijímání systému SEPA by mohlo být výrazné zlevnění poplatků za platby do zahraničí. Z tabulky č. 9 je patrné, že u vybraných bank je výše poplatků za SEPA platby a výše poplatků za ostatní platby do zahraničí skutečně rozdílná. Pokud se však srovnají platby v tuzemském platebním styku s platbami uvedenými v tabulce, je zřejmé, že se původní očekávání nenaplnilo. Zatímco za běžnou odchozí platbu v tuzemském platebním styku klient zaplatí cca 2-5 Kč, za SEPA platbu do 50 tisíc eur je poplatek v rozmezí minimálně 195-300 Kč.

Tabulka 9 Výše poplatků za odchozí platby v cizí měně do zahraničí

Banka	Poplatek za SEPA platby	Poplatek za ostatní platby do zahraničí
Citibank, a.s.	1 % z částky, min. 300 Kč a max. 2 000 Kč	1 % z částky, min. 300 Kč a max. 2 000 Kč
Česká spořitelna, a.s.	220 Kč	1 % z částky, min. 220 Kč a max. 1 500 Kč
ČSOB, a.s.	250 Kč (500 Kč na přepážce)	0,7 % z částky, min. 250 Kč a max. 750 Kč
Komerční banka, a.s.	195 Kč	0,9 % z částky, min. 250 Kč a max. 1 500 Kč
UniCredit Bank, a.s.	250 Kč	0,9 % z částky, min. 250 Kč a max. 1 500 Kč

Zdroj: Sazebníky bank

Autorka si však myslí, že předkládaná úspora na straně klientů se časem projeví zdražením v jiné bankovní oblasti (např. změnou úrokových sazeb).

4.3.2 Změny vyvolané SEPA

Na tuzemský platební styk mělo vliv zpracování směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES, o platebních službách na vnitřním trhu, do českého práva. Tato směrnice byla především motivována sjednocením trhu platebních služeb v EU a dalších vybraných zemích a zvýšením ochrany klienta. Sladění evropského a českého práva v oblasti platebního styku může napomoci i jednoduššímu přístupu do systému SEPA.

Došlo ke zkrácení lhůt pro zpracování platebních transakcí - doba převodu peněz mezi účty byla zkrácena ze tří dnů na dva dny. Další změna se promítla do pravidel pro provádění inkas, je možné následně odvolat již provedenou platbu.

Změny se projeví i v dalších oblastech. Například jsou banky nuceny zkracovat výpovědní lhůty smluv o běžném účtu, které nesmí přesáhnout 1 měsíc. Navíc po ročním vedení účtu provede banka jeho zrušení zdarma. Ustanovení směrnice se promítla i do systému platebních karet, kdy je blokáce platební karty na žádost klienta provedena zdarma.

Zásadní rozdíl mezi tuzemskými a SEPA inkasy je, že banka příjemce v okamžiku vyslání výzvy k inkasu bance plátce zároveň předúčtuje požadovanou finanční částku předepsanou splatností ve prospěch účtu příjemce.

Pro přímá inkasa jsou určeny všechny běžné klientské účty. Přesto je vhodnější provádět přímá inkasa pouze z účtů vedených v eurech z důvodu omezení kurzových rozdílů v případě výplaty náhrad.

Plátce inkasní platby SDD Core má možnost požádat do 8 týdnů od odepsání platby z účtu o vrácení finančních prostředků bez uvedení důvodu, i když účet plátce splňoval všechny podmínky pro provedení přímého inkasa. Finanční prostředky musí být vráceny neprodleně, nejpozději 2 dny po předložení žádosti. Přípis probíhá aktuální valutou a jsou doučtovány ušlé úroky. Tato žádost nelze provést u SEPA inkasa B2B. Inkaso B2B může být uznáno pouze se souhlasem plátce a plátce tedy není oprávněn žádat finanční prostředky zpět. O náhradu může žádat do 13 měsíců od provedení v případě provedení nepovoleného inkasa (Šrámková, 2010).

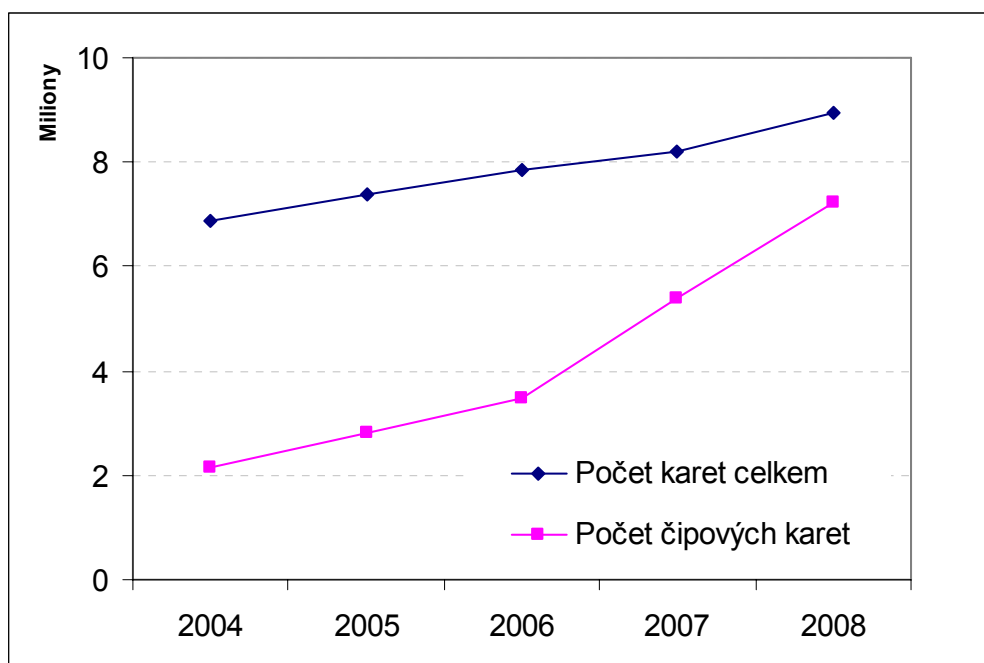
Pokud je uveden důvod požadavku o vrácení odúčtované částky do 13 měsíců ode dne odúčtování, je tato záležitost řešena jako reklamace. Peněžní prostředky se vrací

v případě, že inkaso bylo provedeno na základě neautorizovaného souhlasu k inkasu. Klient banky obdrží finanční prostředky valutou odúčtování nebo obdrží náhradu úroků. Mezi bankami se budou vyrovnávat úroky na základě výpočtu kurzem EONIA (průměr jednodenní zápůjční úrokové sazby evropského mezibankovního trhu v eurech) platný v 1. den v měsíci, kdy došlo k odúčtování x počet dní / 360 (počet dní v roce je 360 a počet dní v měsíci je 30) (Šrámková, 2010).

V souvislosti s inkasním placením byl zřízen registr příjemců inkas SEPA v České republice. Pravidla, kterými se řídí vedení registru příjemců inkas SEPA (Pravidla RIP), vydala Česká národní banka v roce 2010.

Co se týká platebních karet, standardy se zatím vyvíjejí. Všechny karty s magnetickým proužkem budou postupně nahrazeny platebními kartami s čipem. Čipové karty jsou ve srovnání s kartami s magnetickým proužkem lépe chráněny proti zneužití. Další předností je snížení nákladů na telekomunikační poplatky, protože lze potřebné údaje k autorizaci zanést do paměti čipu a platby lze provádět off-line.

Obrázek 10 Počet platebních karet v letech 2004-2008



Zdroj: Sdružení pro bankovní karty

Od 1.1.2011 nemusí banka povolit SEPA převody kartou s magnetickým proužkem. V první fázi byly v ČR vydávány hybridní karty, tzn. že karty obsahovaly jak magnetický proužek, tak čip. Jak je vidět z obrázku 10, počet vydaných čipových karet z celkového počtu karet v ČR se stále zvyšuje. V tomto případě jsou karty vydávané v ČR na standardy SEPA připraveny.

V souvislosti s přechodem na euro se také přípravy týkají clearingového zúčtování. V České republice je pro zúčtování v českých korunách využíván systém CERTIS. Napojení na systém TARGET2 používaný v EU je zatím nepovinné. V případě vstupu nového členského státu do eurozóny je však napojení na TARGET2 povinné. Je možné uvést příklad Slovenska, kdy hned druhý den po přijetí eura začalo využívat odesílání a přijímání plateb v eurech prostřednictvím systému TARGET2 (ECB, 2010).

Maximálně do čtyř let by se systém CERTIS musel nahradit systémem TARGET2. Předběžně se uvažuje, že by po vstupu do eurozóny nejdříve došlo k napojení systému CERTIS na systém TARGET2. Tento proces by vyžadoval zajištění flexibilního přenosu dat mezi oběma systémy a jejich vzájemné propojení (ČNB, 2007).

5 Závěr

Předložená práce se zabývá změnami, které vyvolává systém Jednotné oblasti pro platby v eurech (SEPA) dobrovolně používaný v České republice na vybrané bezhotovostní platební instrumenty.

V práci byl podrobně zmapován současný stav a spektrum používání jednotlivých bezhotovostních platebních instrumentů v České republice. Byl popsán průběh zúčtování mezibankovních plateb systémem CERTIS provozovaný Českou národní bankou.

Hlavním cílem vytvoření oblasti SEPA bylo smazání rozdílu mezi tuzemskými a zahraničními platbami a zrychlení způsobu zúčtování. Vzhledem k tomu, že Jednotná oblast pro platby v eurech je využívána relativně krátce (první platby byly provedeny teprve v roce 2008), používání jednotlivých platebních instrumentů se postupně vyvíjí. Mezi nejužívanější platební instrumenty patří příkaz k úhradě a inkaso, proto se Evropská rada pro platební styk zaměřila nejdříve na vývoj v této oblasti.

Vzhledem k tomu, že se do oblasti zapojily státy, jejichž obyvatelé dosud používali odlišné bankovní platební instrumenty a klienti bank jsou tudíž zvyklí na určitý standard, může se stát, že implementace systému SEPA bude pro ně krokem zpět.

Tím, že Česká republika zatím nevstoupila do Evropské měnové unie, není využívání plateb v rámci SEPA v tuzemské platebním styku masově rozšířeno z důvodu měnových kurzů.

Produkty SEPA dosud klienti bank využívají jen pro přeshraniční platby, kde probíhá převod platby rychleji a poplatky za převod jsou výhodnější než v základním mezinárodním platebním styku. Za nejdůležitější lze považovat, že SEPA převody klientům zajistí připsání zaslané platby v plné výši na účet příjemce do tří dnů po dni přijetí příkazu. Platbu do zahraničí v EUR je možné poslat a přijmout bez dodatečných poplatků i mimo eurozónu. Je však nutné, aby banka plátce i banka příjemce byla tzv. SEPA kompatibilní.

V současné době probíhá zahraniční platební styk v České republice přes korespondentské banky. V případě bank, které přistoupily k systému SEPA, probíhá zúčtování přes evropské clearingové centrum. Tento systém zúčtování musí pracovat rychle a přesně. Aby bylo možné platby provádět automaticky, bylo zavedeno používání

kódů IBAN a BIC u všech eurových plateb. Použití těchto kódů umožní také lepší identifikaci platby.

Z provedeného srovnání vyplynulo, že tuzemský bankovní systém je připraven na přístup k oblasti SEPA již implementací směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES, o platebních službách do českého práva.

Bylo zjištěno, že některé banky přistoupily k systému SEPA a nabízejí určité produkty plateb v eurech. Jedná se především o příkaz k zúčtování (SCT), inkaso zatím nabízejí banky výjimečně.

Mezi první banky, které se k SEPA přihlásily patří Česká spořitelna, a.s., ČSOB, a.s., Komerční banka, a.s., Citibank, a.s. a UniCredit Bank CR, a.s. Tyto banky nabízejí svým klientům převod peněz na základě příkazu k úhradě v eurech od roku 2008.

Inkasní platby v eurech začala nabízet Unicredit Bank CR, a.s. v roce 2009.

Co se týká připravovaného systému pro platební karty, již teď lze říci, že většina platebních karet s magnetickým proužkem byla doplněna či úplně vyměněna za čipovou technologii. Čipová technologie je oproti magnetickému proužku mnohem bezpečnější a v systému SEPA bude používána bez výjimky.

V případě přistoupení k evropské měně by další významnou změnou prošel systém zúčtování CERTIS, kdy se uvažuje o postupném přecházení na zúčtovací systém TARGET2 provozovaný Evropskou centrální bankou.

V případě vstupu ČR do Evropské měnové unie bude SEPA povinně implementována, proto jakákoliv iniciativa bankovního sektoru v současnosti urychlí toto zavádění v budoucnosti.

6 Seznam použitých zdrojů

Tištěné zdroje

- Drdla, M., Rais, K. *Evropská integrace a bankovníctví*. 1. vydání. Computer Press, 1999. 133 s. ISBN 80-7226-211-4
- Dvořák, P., *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. 3. přepracované a rozšířené vydání. Praha: Linde Praha, a.s., 2005. 681 s. ISBN 80-7201-515-X.
- Hartlová, V., Soldánová, M. Svobodová, J. a Žlebková, M. *Bankovníctví pro SŠ a veřejnost*. první vydání. Nakladatelství Fortuna, 2004. 200 s. ISBN 80-7168-900-9.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady ES č. 2560/2001.
- Revenda, Z., Mandel, M., Kodera, J., Musílek, P., Dvořák, P. a Brada, J. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 2. vydání. Praha: Management Press, 1998. 621 s. ISBN 80-85943-49-2
- Ryneš, P., *Podvojný účetnictví a účetní závěrka*. 10. aktualizované vydání. Nakladatelství ANAG, 2010. 987 s. ISBN 978-80-7263-580-1.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. listopadu 2007 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje směrnice 97/5/ES
- Šenkýřová, B., Čechák, V. a Peterská, Z. *Bankovníctví I*. 4. aktualizované vydání. Praha: EUPRESS, 2005. 202 s. ISBN 80-86754-53-7.
- Tomášek, M.. *Bankovníctví jednotného vnitřního trhu Evropské unie*. 1. vydání. Linde Praha a.s., 1997. 516 s. ISBN 80-7201-052-2
- Usnesení vlády ČR č. 353 ze dne 11. dubna 2007. Národní plán zavedení eura v České republice, část II, Konkretizace úkolů v jednotlivých sektorech.
- Zákon č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi (účinnost od 1.11. 2009).
- Zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku.
- Zákon č. 285/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o platebním styku
- Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č.191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový.

Internetové zdroje:

- Česká bankovní asociace, Bezhotovostní úhrady SEPA, Soubor pravidel systému, verze 2.3, 2008, Zpracováno na základě dokumentu EPC Credit Transfer Scheme Rulebook (EPC125-05, version 2.3). 90 s. dostupné z http://www.czech-ba.cz/data/articles/down_236.pdf.
- Česká bankovní asociace, SEPA pro spotřebitele, Pracovní překlad informační brožury vydané Evropskou radou pro platební styk (European Payments Council) v r. 2009, 8 s., dostupné z http://www.czech-ba.cz/data/articles/down_7284.pdf
- Česká bankovní asociace, www.cba.cz.
- Česká bankovní asociace, Zavedení SEPA v České republice, Rámcový implementační plán, verze 1.0, 2010, dostupné z http://www.czech-ba.cz/data/articles/down_13539.pdf
- Česká národní banka, Aktualizace úkolů ČNB v souvislosti se zavedením eura v ČR, 2007, http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/mezinarodni_vztahy/euro/download/euro_071012.pdf
- Česká národní banka, Pravidla platebního systému CERTIS, verze 1, 1.3.2009, Dostupné z http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/platebni_styk/certis/download/Pravidla_CERTIS.pdf
- Československá obchodní banka, a.s., dostupné z <http://www.csob.cz>
- European Central Bank, Blue book, Payment and securities settlement systems in the european union, Volume 2 - Non-euro area countries. ISBN 978-92-899-0201-4 (online). 2007, 411 s. dostupné z <http://www.ecb.int/pub>.
- European Central Bank, TARGET Annual Report 2009, Germany, 2010, ISSN 1830-2025 (online), dostupný z <http://www.ecb.int/pub/pdf/other/targetar2009en.pdf>
- European Payments Council (EPC) AISBL, SEPA pro veřejný sektor. Referenční údaj EPC o tomto dokumentu: EPC326-08, verze 2.0, 2009, 47 s., Design by arnaudbeelen.be / Brussels. Dostupné z http://www.czech-ba.cz/data/articles/down_12732.pdf
- Evropská centrální banka. Jednotná oblast pro platby v eurech (SEPA): Integrovaný trh služeb platebního styku pro klientské platby. Kern Birner GmbH., ISBN 978-92-899-0100-0 (online), 2006.

Finanční arbitr České republiky, Výroční zprávy za roky 2003–2009, dostupné z <http://www.finarbitr.cz/cs/vyrocnizpravy.html>.

Komerční banka, a.s. dostupné z <http://www.kb.cz>

Komise evropských společenství, 2009, Dotvoření jednotné oblasti pro platby v eurech (SEPA): plán na období 2009–2012, dostupné z http://www.czech-ba.cz/data/articles/down_7285.pdf

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 924/2009 o přeshraničních platbách ve Společenství. dokument je ke stažení na <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:266:0011:0018:CS:PDF>

Sdružení pro bankovní karty ČR, dostupné z <http://www.bankovnikarty.cz>

SWIFT, SWIFT Annual Review 2009, 2010, dostupný z http://www.swift.com/about_swift/publications/annual_reports

Šrámková, H., SEPA nástroje platebního styku – základní rozdíly oproti dnešním standardům (MPP), dostupný z http://www.czech-ba.cz/data/articles/down_17286.ppt#275,9, SEPA inkasa v praxi

UniCredit Bank Czech Republic, a.s. dostupné z <http://www.unicreditbank.cz>

7 Přílohy

Příloha č. 1 **Platební příkaz Komerční banky**

Příloha č. 2 **Zahraníční platební příkaz UniCredit Bank**

Příloha č. 3 **Souhlas s inkasem SEPA**

Příloha č. 4 **Seznam korespondenčních bank ČNB pro zahraniční platební styk**

Příloha č. 1 Platební příkaz KB



SEPA EuroPlatba - Platební příkaz (SEPA EuroPayment Order)

Částka v EUR ¹ (Amount in EUR)

Splatnost ³ (Maturity Date)

Kurz ⁴ (Exchange rate)

Částka slovy ² (Amount in Words only)

Účet plátce v IBAN ⁵ (Payer's account)

Účet příjemce v IBAN ⁹ (Beneficiary's account)

Jméno / Název plátce ⁶ (Name of Payer)

Jméno / Název příjemce ¹⁰ (Name of Beneficiary)

Adresa plátce ⁷ (Address of Payer)

Adresa příjemce ¹¹ (Address of Beneficiary)

Kód země (Country code)

Kód země (Country code)

Reference plátce ⁸ (Payer's reference)

BIC banky příjemce ¹² (BIC of Beneficiary's bank)

Informace k úhradě ¹³ (Remittance information)

Níže uvedená nepovinná pole vyplňujte pouze pokud požadujete detailně identifikovat plátce či příjemce platby – viz vysvětlivky. Fill in the optional fields below only if you require to identify Beneficiary or Payer in detail – see notes.

Identifikace plátce ¹⁴ (Identification of Payer)

Typ identifikace (Identification Type)	Organizace (Organization)
	Soukromá osoba (Private person)
Typ dokumentu (Document Type)	
Identifikační údaje (Identification)	

Identifikace příjemce ¹⁵ (Identification of Beneficiary)

Typ identifikace (Identification Type)	Organizace (Organization)
	Soukromá osoba (Private person)
Typ dokumentu (Document Type)	
Identifikační údaje (Identification)	

Místo a datum vystavení
(Place and Date of Issue)

Podpis(y) plátce dle podpisového vzoru
(Signature of Payer according to Specimen Signature)

Plátce vždy vyplní silně orámované části. Vysvětlivky jsou na zadní straně. Fill in the black frames area. See notes on the back side

Údaje pobočky

Jméno kontaktní osoby

Likvidační razítko

Razítko Faxováno

Čas přijetí a razítko DOŠLO

Datum účinnosti tabulky 17. 8. 2010
Ver.E_SEPAPIK.DOT 8.9.2010 12:57 ssp

Vysvětlivky:

1. **Částka v EUR** - uveďte požadovanou částku bankovního převodu / platby číselně.
2. **Částka slovy** - uveďte slovní vyjádření požadované částky platby pro kontrolní účely.
3. **Splatnost** - uveďte datum Vámi požadovaného zúčtování Platebního příkazu.
4. **Kurz** – označte FX v případě, že se jedná o platbu s domluveným kurzem.
5. **Účet plátce v IBAN u KB** – uveďte číslo účtu plátce v mezinárodním formátu IBAN (International Bank Account Number), které obsahuje kód dané země, kontrolní číslo, směrový kód banky a vlastní číslo účtu klienta
6. **Jméno / název plátce** – vyplňte název firmy nebo jméno plátce (mělo by být shodné s vlastníkem účtu plátce), v maximální délce 70 alfanumerických znaků (včetně mezer).
7. **Adresa plátce** - uveďte ve tvaru:
Ulice (anebo poštovní schránka), v maximální délce 70 alfanumerických znaků (včetně mezer)
Město, PSČ (nebo jiné směrovací číslo), v maximální délce 70 alfanumerických znaků (včetně mezer)
Kód země – dvoumístný ISO kód, je nutné vyplnit jej vždy, když je uvedena adresa
8. **Reference plátce** - uveďte Vaši referenci vztahující se k platbě, která má být předána příjemci, v maximální délce 35 alfanumerických znaků (včetně mezer).
9. **Účet příjemce v IBAN** - uveďte číslo účtu příjemce v mezinárodním formátu IBAN (International Bank Account Number), které obsahuje kód dané země, kontrolní číslo, směrový kód banky a vlastní číslo účtu klienta
10. **Jméno / Název příjemce** – vyplňte název firmy nebo jméno příjemce (mělo by být shodné s vlastníkem účtu příjemce), v maximální délce 70 alfanumerických znaků (včetně mezer).
11. **Adresa příjemce** - uveďte ve tvaru:
Ulice (anebo poštovní schránka), v maximální délce 70 alfanumerických znaků (včetně mezer)
Město, PSČ (nebo jiné směrovací číslo), v maximální délce 70 alfanumerických znaků (včetně mezer)
Kód země – dvoumístný ISO kód, je nutné vyplnit jej vždy, když je uvedena adresa
12. **BIC banky příjemce** - vyplňte SWIFT-ový kód banky, která vede účet příjemce.
13. **Informace k úhradě** – uvádějte cizojazyčně v jednom ze světových jazyků nebo v jazyce příjemce. Je možné zadat až 140 alfanumerických znaků (včetně mezer).
14. Pokud chcete detailněji identifikovat plátce, označte nejdříve v sekci **Identifikace plátce** znakem **X** příslušný *Typ identifikace* (buď **Organizace** anebo **Soukromá osoba**).
 - o V případě, že jste zvolili typ identifikace **Organizace**, vyplňte vždy pole **Identifikační údaje** (tzn. konkrétní údaje, kterými chcete plátce identifikovat, např. *SWIFT code: AAAACCMMXXX, IČO/DIČ: 123456789 atd.*), v maximální délce 35 alfanumerických znaků (včetně mezer).
 - o V případě, že jste zvolili typ identifikace **Soukromá osoba** vyplňte vždy pole:
 - a. **Typ dokumentu**, tzn. druh / kategorie identifikačního dokladu, např. *Ridičský průkaz, Rodné číslo, Číslo sociálního pojištění atp.*), v maximální délce 35 alfanumerických znaků (včetně mezer).
 - b. **Identifikační údaje**, tzn. konkrétní údaj, kterým chcete plátce identifikovat, vztahující se k uvedenému typu dokumentu, v maximální délce 35 alfanumerických znaků (včetně mezer).
15. Pro detailnější identifikaci příjemce (vlastníka účtu) vyplňte údaje v sekci **Identifikace příjemce** obdobným způsobem uvedeným v bodě 14.

Notes:

1. **Amount in EUR** - state the amount of money transfer in numbers.
2. **Amount in Words only** - state the amount in words for the checking purposes.
3. **Maturity Date** - state the requested date of Payment Order processing.
4. **Exchange Rate** - fill in a foreign exchange rate, if the payment is to be processed with an agreed exchange rate .
5. **Payer's Account in KB** - use IBAN (International Bank Account Number), which includes country code, control number, bank code and client's account number.
6. **Name of Payer** – state client or company name (filled in data should be consistent with Payer's account owner). This text is limited to a maximum of 70 alphanumeric characters (including space).
7. **Address of Payer** - structure of the field:
Street or P.O.Box . This text is limited to a maximum of 70 alphanumeric characters (including space).
City, ZIP code. This text is limited to a maximum of 70 alphanumeric characters (including space).
Country code – an ISO code (2 characters), must be filled if the address of Beneficiary is stated.
8. **Payer's reference** - state your reference related to money transfer to be forwarded to Beneficiary. This text is limited to a maximum of 35 alphanumeric characters (including space).
9. **Beneficiary's account** - use IBAN (International Bank Account Number), which includes country code, control number, bank code and client's account number.
10. **Name of Beneficiary** – state client or company name (filled in data should be consistent with Beneficiary's account owner). This text is limited to a maximum of 70 alphanumeric characters (including space).
11. **Address of Beneficiary** - structure of the field:
Street or P.O.Box . This text is limited to a maximum of 70 alphanumeric characters (including space).
City, ZIP code. This text is limited to a maximum of 70 alphanumeric characters (including space).
Country code – an ISO code (2 characters), it must be filled if the address of Beneficiary is stated.
12. **BIC of Beneficiary's bank** - fill in the SWIFT code of the Beneficiary's bank.
13. **Remittance information** – state payment details in a world language or in language of Beneficiary. This text is limited to a maximum of 140 alphanumeric characters (including space).
14. If you want to identify the Payer in more detail: In a section **Identification of Payer** mark Identification Type (**Organization** or **Private person**) with **X**.
 - o In case that you have chosen **Organization** then always fill in the box **Identification**, it means specific data that will identify the payer, (e.g *SWIFT code: AAAACCMMXXX, Tax Identification number: 123456789 etc.*). This text is limited to a maximum of 35 alphanumeric characters (including space).
 - o In case that you have chosen **Private person** then always fill in following boxes:
 - a. **Document Type**, it means type / category of an identification document, e.g. *Driving Licence, Social Security Number, etc.*). This text is limited to a maximum of 35 alphanumeric characters (including space).
 - b. **Identification**, it means specific data, with which you want to identify the payer in relation to filled document type. This text is limited to a maximum of 35 alphanumeric characters (including space).
15. If you want to identify the Beneficiary in more detail then fill in data in a section **Identification of Beneficiary** according to the point 14.

Datum obnovení 84609y 17.3.2010
Ver E_SEFAPR08 DOT 8.3.2010 12:57.asp

Zdroj: Komerční banka, a.s.

Příloha č. 2 Zahraňiční platební příkaz UniCredit Bank



- ZAHRAŇIČNÍ PLATEBNÍ PŘÍKAZ / FOREIGN PAYMENT ORDER / AUSLANDSZAHLUNGSAUFTRAG
 PŘÍKAZ KE KONVERZI / SINGLE CONVERSION ORDER / KONVERTIERUNGSAUFTRAG

Lze použít i pro platbu v CZK do zahraničí a konverzní platbu.
 It may be used for a transfer in CZK abroad and for a conversion payment.
 Verwendbar auch für Auslandszahlungsauftrag in CZK oder Konvertierungsauftrag.

Vzor vyplnění / Example of entry / Ausfüllung Muster
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Číslo vyplňte, prosím, podle vzoru
 Please enter the numbers as shown above
 Die Nummer bitte gemäß dem Muster ausfüllen

Splatnost / Due date / Fälligkeit		<input type="checkbox"/> Standardní / Standard / Standardüberweisung		<input type="checkbox"/> Šek / Cheque / Scheck	
Číslo účtu plátce / Payer's account number / Kontonummer des Auftraggebers			Měna účtu / Account currency / Währung des Kontos		Ref. (Vypíní banka / Bank records / Vermerke der Bank)
Název plátce / Payer / Auftraggeber			Bankovní výlohy hrazeny ¹⁾ / Bank expenses paid by / Bankspesen bezahlt: SHA <input type="checkbox"/> plátcem a příjemcem pouze své bance / by payer and beneficiary only to his Bank / Bankgebühren werden bei Auftraggeberbank und Empfängerbank getrennt verrechnet		
Částka / Amount / Betrag		Měna částky / Amount currency / Betragswährung	Měna platby / Payment currency / Zahlungswährung	Pro nekonverzní platbu do zemí EHP lze označit pouze SHA / SHA is mandatory only for nonconversion payment to the EEA countries / SHA ist Pflicht für die unkonvertierte Euro Zahlungen in den EWR Ländern	
Banka příjemce / Beneficiary's Bank / Bank des Empfängers / BIC, SWIFT			Kód země / Country code / Landkod		
Název a adresa příjemce / Beneficiary's name and address / Name und Adresse des Empfängers			Kód banky / Bank code / Bankleitzahl		
Číslo účtu příjemce ve formátu IBAN ²⁾ / Beneficiary's account number in IBAN format / Kontonummer des Empfängers im IBAN-Format			Účel platby ³⁾ / Payment purpose / Zahlungszweck		
Sdělení pro příjemce ⁴⁾ / Information for beneficiary / Nachricht für den Empfänger			Plat. titul ⁵⁾ / Payment title / Zahlungstitel		
.			Zvláštní pokyny / Special instructions / Sonstige Anweisungen		

Pro platby v CZK do tuzemska⁶⁾ / For domestic CZK payments / Für Inlandsüberweisungen in CZK

Var. symbol / Variable symbol / Variables Symbol	Konst. symbol / Const. symbol / Konstant symbol	Spec. symbol / Specific symbol / Spezifisches Symbol
---	--	---

¹⁾ Není-li zaškrtnuto, platí SHA / If not marked, SHA will be applied / Wenn nicht angekreuzt, gilt SHA

²⁾ Nepovinný údaj / Optional / Keine Pflichtangabe

³⁾ Formát IBAN není povinný pro platby do zemí mimo EHP / The IBAN format is not obligatory for payments to countries outside the EEA / Das IBAN-Format ist für die Zahlungen in Länder außerhalb des EWR nicht obligatorisch

Podpis a razítko oprávněné osoby / Signature and official stamp of the authorized person / Unterschrift und Stempel des Berechtigten

Datum vystavení / Date / Datum	Fax. klíč / Fax code / Faxeschlüssel
---	---

Klient svým podpisem na příkazu zároveň stvrzuje, že měl k dispozici veškeré informace vyžadované zákonem o platebním styku (§ 79 zák. č. 284/2009 Sb.), a že se s nimi seznámil.
 By signing the order, the client also confirms he has had all information available required by the Payment System Act (Section 79 of Act No. 284/2009 Sb.) and he has become familiar with it.
 Mit seiner Unterschrift auf dem Auftrag bestätigt der Kunde zugleich, dass ihm alle von Zahlungsverkehrsgesetz (§ 79 Gesetz: Nr. 284/2009 SG) geforderten Informationen zur Verfügung gestellt wurden und dass er sich mit ihnen vertraut gemacht hat.

ZÁZNAMY BANKY / BANK RECORDS / VERMERKE DER BANK

Prosím, nevyplňujte / Please don't fill in / Bitte nicht ausfüllen

Datum / Date / Datum	Podpis / Signature / Unterschrift
-----------------------------------	--

1420/1003109

UniCredit Bank Czech Republic, a. s. Na Příkopě 658/20, 111 21 Praha 1, IČ: 64948242
 zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 3608, www.uniCreditbank.cz, infolinka: 800 144 441

Zdroj: UniCredit Bank

Příloha č. 3 Souhlas s inkasem SEPA

Doc. EPC175-08-cs

()

Circulation: Public use

Restricted: No

Language:	Approved for (countries):
Header texts:	
SEPA Direct Debit Mandate	Souhlas s inkasem SEPA
Mandate reference – to be completed by the creditor	Reference souhlasu – vyplňuje příjemce
CREDITOR'S NAME & LOGO	JMÉNO PŘÍJEMCE & LOGO
Authorisation statement:	
By signing this mandate form, you authorise (A) {NAME OF CREDITOR} to send instructions to your bank to debit your account and (B) your bank to debit your account in accordance with the instructions from {NAME OF CREDITOR}.	Podpisem tohoto souhlasu opravňujete (A) {JMÉNO PŘÍJEMCE} k tomu, aby zasílal Vaši bance příkazy k odepsání prostředků z Vašeho účtu a (B) Vaši banku k odepsání prostředků z Vašeho účtu v souladu s příkazy {JMÉNO PŘÍJEMCE}.
As part of your rights, you are entitled to a refund from your bank under the terms and conditions of your agreement with your bank. A refund must be claimed within 8 weeks starting from the date on which your account was debited.	Součástí Vašich práv je oprávnění k vrácení peněžních prostředků Vaší bankou podle obchodních podmínek stanovených ve smlouvě s Vaší bankou. Žádost o vrácení musí být podána do 8 týdnů ode dne, kdy byly prostředky odepsány z Vašeho účtu.
Please complete all the fields marked *.	Prosíme vyplňte všechna pole označená *.

Upper field texts:		
1	Your name Name of the debtor(s)	Vaše jméno Jméno plátce (plátců)
2	Your address Street name and number	Vaše adresa Ulice – název, číslo
3	Postal code City	Poštovní směrovací číslo (PSČ) Město
4	Country	Země
5	Your account number Account number - IBAN	Číslo Vašeho účtu Číslo účtu ve formátu IBAN
6	SWIFT BIC	SWIFT BIC
7	Creditor's name Creditor name	Jméno příjemce Jméno příjemce
8	Creditor identifier	Identifikační kód příjemce
9	Street name and number	Ulice – název, číslo
10	Postal code City	Poštovní směrovací číslo (PSČ) Město

11	Country	Země
12	Type of payments: Recurrent payment or One-off payment	Typ platby: Opakující se platba nebo Jednorázová platba
13	City or town in which you are signing Location Date	Město podpisu Místo Datum
Signature texts:		
Signature(s) Please sign here		Podpis(y) Prosíme podepište zde
Note: Your rights regarding the above mandate are explained in a statement that you can obtain from your bank.		Poznámka: vysvětlení Vašich práv týkajících se výše uvedeného souhlasu Vám poskytne Vaše banka.
Lower field texts:		
Details regarding the underlying relationship between the Creditor and the Debtor – for information purposes only.		Podrobnější údaje o vztahu mezi příjemcem a plátcem, který je základem pro souhlas s inkasem – pouze pro informační účely.
14	Debtor identification code Write any code number here which you wish to have quoted by your bank	Identifikační kód plátce Zde uveďte číselný kód, který má uvádět Vaše banka
15	Person on whose behalf payment is made	Osoba, za niž (jejímž jménem) platbu provádíte
	Name of the Debtor Reference Party: If you are making a payment in respect of an arrangement between {NAME OF CREDITOR} and another person (e.g. where you are paying the other person's bill) please write the other person's name here.	Název skutečného plátce: pokud provádíte platbu na základě dohody mezi {JMÉNO PŘÍJEMCE} a jinou osobou (například platíte-li účet za jinou osobu), prosíme napište jméno této osoby zde.
	If you are paying on your own behalf, leave blank.	Pokud platíte svým jménem, nevyplňujte.
16	Identification code of the Debtor Reference Party	Identifikační kód skutečného plátce
17	Name of the Creditor Reference Party: Creditor must complete this section if collecting payment on behalf of another party.	Název skutečného příjemce: příjemce musí tuto část vyplnit, pokud inkasuje prostředky na základě pověření jiné strany.
18	Identification code of the Creditor Reference Party	Identifikační kód skutečného příjemce
19	In respect of the contract: Identification number of the underlying contract	Ve vztahu ke smlouvě : Identifikační číslo příslušné smlouvy
20	Description of contract	Popis smlouvy
Information texts:		
Please return to		Prosíme vraťte (<i>komu</i>)
Creditor's use only		Vyhrazeno pro potřeby příjemce

Zdroj:EPC, http://www.europeanpaymentscouncil.eu/content.cfm?page=core_sdd_mandate_translations

Příloha č. 4 Seznam korespondenčních bank ČNB pro zahraniční platební styk

Měna	Banka	BIC
AUD	RESERVE BANK OF AUSTRALIA, SYDNEY	RSBKAU2S
CAD	ROYAL BANK OF CANADA, TORONTO	ROYCCAT2
CHF	UBS AG, ZURICH	UBSWCHZH80A
DKK	DANMARKS NATIONALBANK, COPENHAGEN	DKNBDKKK
EUR	CITIBANK AG, FRANKFURT AM MAIN	CITIDEFF
GBP	HSBC BANK PLC, LONDON	MIDLGB22
JPY	SUMITOMO MITSUI BANKING CORP. TOKYO	SMBCJPJT
NOK	NORGES BANK, OSLO	NBHKNOKK
PLN	NARODOWY BANK POLSKI, WARSZAWA	NBPLPLPW
SEK	SVERIGES RIKSBANK, STOCKHOLM	RIKSSESS
USD	JP MORGAN CHASE BANK, NEW YORK	CHASUS33

Zdroj: Česká národní banka